

A. 17.

!

creba nem kevesebb volt, mint =
 hogy az országos végrendelet és
 felújítási terv a catholica-
 sal bele egyezésről tegye függ-
 gővé. Rabutinnaal meglőn
 parancsolva, hogy e' rendeletet,
 a' más vallásu országos rendet
 durrarais minden áron ve-
 tesse teljesedésbe. A fennebbi-
 erből meg tette, ~~mit a tervben~~ melyeket sorolva az
 az uralkodás a' catholicusak jo-
 gait megszorító törvényekben.

Hozza mindon az országos rendet
 a' főigazgató szót megválasztotta,
 a' főhivatalos körül minden állo-
 mássa val egyet tarjastattel fel,
 's a' tanácsosi helyet val felülvis
 nélkül töltette be. A választás
 e' szabadsága azomban nagyon
 rövid ideig tartott. ~~Az uralkodás~~
~~rebb jöttekret és ismételt parancsa~~ ~~örölmiben~~
~~csatlakozás~~ ~~1697~~ az
 országos Tábornoki és országos
 elnöki hivatalra a' catholica-
 sal reformatusak és egyetthi-
 vól körül körülön egy egye-
 gyent küldött fel, a' Lutherá-
 musokra - ki kott a' gonemebéker
 tartarót nem talattottat - teintet
 nem lévén.

Mitent fennebbi latta
 kaptat két levele a' felsőjen-
 teneti egy hivatalosul és a
 kenneing része abbólis része ord
 egyenem. val megváltást

E' felújítási tervet a' reformatusok
 elnökeire törvényesen választott
 feladatott és azt dicséretesen fol-
 tatatt

a' reformatusok ki a' rendet
 keresztusi Samuel ki a' rendet
 hivatalosul ki
 által választott a' rendet
 hogy feljebb megváltás nél-
 kül folytatva abból ki a' rendet

~~folgytatott, de reformált hitu~~
~~keresetei Samuel Kintovics~~
~~hát hivott, s a catholicus~~
Haller István ~~nyomat~~ ~~el. v. v. v.~~ ^{helyet H} ^{monitionál}
~~szola esett el a Prátori part~~ ^{gyakoribb is szembetűnőbb jel}
"utés elnyomásával nyolc folya-
matba indult uralkodás ^{után} ^{alatt}
~~gyakran fegyverrel és karddal~~ ^{fordulandmár elő.}

Ha a 'szász nemzet nem valya
a 'protestans vallást, Kettősen
kivül a 'nemzetiség keré-
hasanló részre hajlással és
személyet tárgyaltatik, mint
a 'vallásosok egy a 'partott
nemzet nem kévelt vallása
mésellé ar uralkodás részre
hajlását. Er aromban nem a ra-
dabotlatra meg, hogy a 'nemre-
tiséj keré- és a 'legfonto-
sabb alkotmányos jogok es-
senet előzetes.

A nemzeti fejlődés alatt Erdélyben
valomely meg határozott atomozási-
ség nem létezik; rendszeren a 'kines-
tári jövedelmek szolgálta ar org
közösségeire, s mennyiben er
elégesség nem volt, ar előfod-
lato szükséghez képest a 'rendszer
határozat mennyi ado módan
és kizárta förtéssék. Szabad
rendszer förték a 'nemzet job-
bágyai, a 'szabad városi polgá-
rok

rok
u
ar
ar
sek
ál
de
ha
do
ad
ve

sálgó ~~talaj~~ képs majd több kevesebb bírók
időre ^{Tulajdon} adatott el; most ha a 'jobbág' vevő-
re sem talált, a földes urnak eszébe azon
helységre majd máshol ferő birtokára
jött személyeire is intetett az eléjárás.
Legkíméletlenebb módokra fejezte ezt ki
az 1688 Január 24-én Fogarásban tartott or-
szággyűlés 4^{ik} törvénye, mely tisztán
rendeli; hogy ha a 'puszta' telekést a
'földes ur' az adót nem fizeti meg, az
altiszti közsé' nyakom' és korra'
az udvarhoz, mit ha az altiszt nem
teljesít, őt közsé' nyakom'; továbbá az
egyhazi nemest, ^{ha} ~~ki~~ nem teheti le
az adót, ki leteszi érte, közsénya-
kom, örökös jobbaggá' mindarával
az adó kötelekessége.

#Sőt e' korszakban az adományosok
és jobbágyokat biro nemesek köztar-
tásukban részesítene és több esetei-
re találunk, midént a' Fejérváron
1776. nov. 17-én tartott országgyűlés
vok, az 1779-80-¹⁷⁸⁰ törvénye tanu-
sítja. Az 1782-¹⁷⁸³ fordán tartott gyűlés
széles körben ^{az akkori} az adóadásból az
oly nemes embert sem vonhatta
ki magát, ki egy két jobbágy-
gyal bír, de magának ravataga
nehogy ~~se~~ volt. Ezen ritkán elő-
^{sínt} fordulásoknál aromban az ado-
mányos és birtokos nemesféz ado-
mentességének sokkal nagyobb csot-
bításra bolygattak a' gyűlésen elő-
forduló kenyszerrel kölcsönös és
aron törvényes rendszabályok, meger-
seregent az ado fizetésire képtelen job-
bágy adóját a' földes ur tartaratt fizetni,
mit ha nem adást vagy nem tudott ~~adni~~
a' különböző időkben különbözőleg elerített
országos határozatok szerint, jobbágy most
fordított

Dejainulrak meg a Katonai
főnök s a sikkólián szállá
sóló katonának adott lak és
ételmeit, melyek kárpótlás
nem jött, mely a közművek
legelőlebből hátrá körében
sleggyakrabban szántalan
bushmanaknak és éskény
hasantának sőt ki.
Lattuk, mikint ~~az ország~~ más
a nevűk fejedelmek kórház-
hában, ezek telintese is ur
ország bátoraija fentartásá-
ra, külvilágban pedig a vi-
rak örmésere, bitorok, szam-
állandó kórház, katonaságok, ~~has~~
leterett, ~~tott~~ fent. — Ennek katonaság
a töröknek firtott videlm-
adón felül, rovatott is ki bíz-
nyos adómenyiség, de a
katonaság s ~~has~~ kishabott
hőplutak ~~meg~~ volk köntés be-
érni, hogy emkivül, békeség
időin, meg szállón sem
következtet, lakásuk vagy
a fejedelmek udvarok vagy
a kinttári városokhoz és
szabad községekhez kiven
kötve; a helyben hagyott
törvények ~~is~~ része ~~az~~
ahna ~~for~~rikke ~~az~~ rendeli.

Békeség, időben a penten
élel nélkül kvártély kőzetes
tollalvartott spénrelen élve is
a vérékő sem más, nemesség
szászai pórságainak quat-
telyre rendeltet, hanem

vagy

vagy mindennel vagy a fizikai
 helyben, városban is, v. v. v.
 minden az állapothoz is
 utalyoknak mintha szerint
 ott is jó disciplina alatt
 tartattnak. - Ugyan az is
 tömörítésköz 3° r. 22 címre
 1° 2°, így sőt: a katonaság
 is egész vitélő rendle a fejl-
 delnek vagy magok mellett
~~minden~~ vagy fizikai helyben
 és nem másutt tartat és
 egyaránt tartatnak, békesség
 dejen megrendele fizetés
 megjárva, példelen éjén.
~~de, a többi uti tömörítésköz~~
 vil fogva mag háború 5 r.
 24 rendeleténél fogva

A fennelírtól származó
 las mindja gyakoroltatott, 10 gubny
 migdon Karaffa háborút M.
 Országok Endélyker kapott
 részeit megtráltkotta, mely
 iránt a Fejedelm is rendle
 a Császárnak parasholván
 a Fejedelm azt válassza, hogy
 azt a háború szerencsésleg
 köze kell trámitni; egyébről
 kemény rendelést sőt, minde
 a katonaság sőt abb rendben
 tartatik s minden kisaján
 gárolt birtokjél s emtan
 a Fejedelm s az rendle
 sülkség eseté

És magok kivánságon kívül
titel nélkül az ne vehetessen meg,
mindemellett 1687-ben doctörök
Károly nagy sereggel rátártta
nagy an országot, mely sereg
Kutumbórá városába és város
helge befogatottok tartásukra
an ország, így kispárban, mint
szembetűnőekben telmes
vonalak tett. A sereg és ifj
pontjában akkor is nyitva
ki lén köve, hogy tartással a
katonaság minden megrálat
és megrálatok helyeit ki fog
vitetni, s többre nem fog
tehetően an ország, hanem
a három rendűli csülményei
kivánságok; mit az a Fyde-
lemmel a felvagy császár sereg-
kedni fog; de, így látván, a
kivánság evetben sem szabadul
meg ^{Endely} a megrálatok ber-
kétől, minden évben s néha
többre is, így párban, mint
szembetűnőekben telmes
vonalak így tehetően. — Ny al-
lapotban találna az így az
díjat költendő, melynek ifj
pontja az tartja, hogy ^{nagy} és
Kutumbórá feletti, sőt mint koraf
katonaságot álló és maga kiny-
tatást tartandó ország an
ország a ^{helye} nem tehetően

de a nemzeti katonaságon
 kevés bírálatot lehet hely-
 ezni s a mi az uszalkodás
 szükségességét tártott,
 nagyon is jól volt, mert
 a kővetkezett 93^{án} s 94^{én}
 években 16 ezer s 1696-ban
 98^{án} 100 ezer ember volt
 az országban s jelleme
 a közhatalom felül, így kétségkívül
 mint természetmennyiségben jóval
 nagyobb erővel adott az
 ország a ~~korabeli~~ magyar-
 mal rangjának idegen kato-
 naság számára s a felet-
 rendkívüli diszkrétívus is
 meglehetősen nyitott a főkad-
 veréseket is ~~erővel~~ fobb rang-
 nyeg is a katonaság kisse-
 pengésait annyira nem
 lehetett hordatolni, hogy már
 Alvinczi Péter írtál a kato-
 naság kiküszöbölés ellen az ország
 parancsolni kénszerültetett.
 Az így lédik, mint a kővet-
 ő ország sejtését ismerés, meg
 ismerés felmérése s paranc-
 solók kővetkezésében ~~adott~~
 1697. Dec. 30-án adta ki
 az uszalkodás M. ország részére
 a katonaság mielőtti tartása
 iránti szabályt, mely, ugy látszik,
 lédik is ki róla megjósolva.
 E' szabály szerint bármely rang-
 viselőnek, ha az örmességy,
 az ország szabályzott ~~szabály~~ s #

István írásában is a uszalkodás ~~szabály~~
 semmi butorod sőt túlságosan sem tartó-
 zott; hanem mindaz, mis maga szabály
 is loval életmire szükségessé vála, a kato-
 nai tőrtöt postisk stóma sáros kiküszöböl-
 őstől tartózt fidekni.
 Az örmességyen kérdve, a kővetke-
 zőek köiben uron életmivel voltak kö-
 zölök meglehetősen, melyek a gonda éle-
 vany ha az nem tartott, a gonda éle-
 veltől fejében, napjára 2 kő, vagy
 árolásban havankint 100 kő
 kapnak. - Erőket melet a kővetke-
 zőekben, így, kővetkezők is gonda éle-
 telt a gonda részéről a katonaság,
 ki ezen kívül a hadi tőrtöt is bőséges
 napjára volt. -
 De a kővetkezők ellene nem csak
 a rendes arto is szabályozási kővet-
 galdatásolán feljűl a katonaság
 kiküszöböléséi fo is voss látszik
 folyvást tartóttal s az ország ur-
 sa ~~szabály~~ s ~~szabály~~ ~~szabály~~
 melóbb volt

4

V

költéséim állitani, arat is mind dekes,
 sőt, mind másháttól éventéim oda.
 maradtak. Poltichet is időben a ha,
 rándra neheredett teher roppant
 volt, mind e mellett emelkivőnk fen.
 netbi állitások nagyitottak tartjuk.
 nagyam 1798² midőn a Párvozi zá,
 radást megeterő ivék lőre ar adó
 legyőtt volt, ha ar egy milliót egyedül
 a kapu drám alatt: lárosok kenderzál
 sőt ~~vajla~~, er egy kapura míg sem
 tett volna többlet 400 éo egy neha,
 nyad réd főmál; úgy de aron évbeli
 ordág gyűlési határozatuk szerint lőre
 versen örvesen egy kapu drámra
 200 mftit rővartott. nagyam er évben
 go erer töböt bura vetteit ki ar
 ordágra, melyből egy kapu drámra
 20 töböt esett, s a hasonlólág kiről
 rat 20 töböt tett. —

A kapu drámra a legnagyobb
 pénz adókat találtjuk bekor a Pótlóti
 beütésük körvételén megeterő 1789²
 évben, midőn a Jegervári ordág,
 gyűlés 200 ftat rőtt egy kapura,
 s ar nagyam aron évi radóthi
 gyűlés lőre nédben go ftat. ~~Ami~~ Ha aronban emelkivőnk pü-
 ban nem eset a 17² s arat utolsó ~~vasárnap~~ ~~alatt~~ ~~nyerés~~
 évetben, hanem annaduktanna is egyelőren aronban tallánal
 ar uradókda's redire drólga'bratott egyen lütelc nem is adhatlent
 adónak s ordályat fordult eto, n.m. a 17² s arad utolsó is 18²
 a töbleveti mennyiségét ~~adott~~

III Várhegyi Köt. II. 1. 282.

Reintimatio cancellarij aulice transi-
ca ad excels. Cam. Aulicam ratione
500 flot. pro hybernis an 1704. Transi-
niet impusiti, de impossibilitate
praestationis. 1703. 22^a novemb.

XII Várhegyi Köt. II. 1. 278 284 285

Indimatio aulici camerae ad Camella-
riam aul. Transiicam super expeditio-
ne Secreti pro quanto 500 flot. pro
hybernis an 1704 Transiicet impu-
determinato. 1703. 14^a novemb.

XIII Várhegyi Köt. II. 2. 280 278

Secretum seu mandatum C. R. ad sub.
et status Transiig tonand circa sum-
mam 500 flot. pro hybernis an 1704 in-
rationem militie caes. inde se
repariendam. 1703. 17^a novemb.

IV Várhegyi Köt. II. 2. 285 280

Indimatio Cancellarij aul. Transiic
ad excels. Consil. bellicum, demonstran-
impossibilitatem praestationis repari-
tutum 500 flot. per aul. Camera a
Transiia solvendorum. 1703 22^a nov.

V Várhegyi Köt. II. 2. 290.

Indimatio Cancellarij ad generalis com-
missariatus officium, impossibilitatem
praestationis per aulicam Camera
repariendum 500 flot. a Transiia
solvendorum remonstrans. 1703.
22^a novemb.

Várhegyi Köt. II. 2. 288.

Reintimatio cons. bellici ad intimia-
tionem cancell. aul. Transiic impo-
sibilitatem 500 flot. a Transiia re-
stulatum remonstrans.
1703. 28^a novemb.

Várhegyi Köt. II. 2. 293.

Reintimatio ex generali commis-

Factor unalrodas ar ordag irannyai.
Kivétel
ban totó hibától és törvénytelen bi-
ragadásoktól, alig lehet
valamni feldegeth eljárási, mintegy
tárrada's tudóberin álló ordagban
a történelmet dijjának hozzászab
weiz vipszardor datása. E felir.
setben a felirat kijelenti, mely
ismételve felvete kezébe, hogy
arón alap, melyet a kamarai bi-
rottonary a linestar's jövedelmé-
ből arón eljate fedezésére kijelöl,
el nem fogadtathatik. A kamarai
re's tudja, hogy ar udvari kama-
ra ar ordagban kértő linestar's
birótonary által reavétele von-
debe a kamarai re's fedésével a
fellegvár's építésére. Mi elött e
történt, meg kellett volna fontol-
ni, miként a kamarai re's a statu-
sokat reavette, hogy a 800,000
fradón felül a fellegvár's építésé-
re kért havonát naponta 3000
napdrámat ajánljana, mipon-
re leve a kamarai re's, kis. tabla,
és Cancellaria fedésével felét, s
nem tütönbem arig, mit a kam-
rai re's a maga és jöbágyai
vagyonából ar evi avó fedéséi-
re firt, aligha nem videri vija

1/

afklar, miltid og ma' seljvort
eo raportent foryammom hvo' ikk.
hal bekoette kinstgafmattat' at
sal regin lantid og ridd, mch
kinstgafmattat' og ha mnd
stammittakke, hvo'ken a 80,00
stige' kio'kann. Of allargit e.
inuat a'nal ve'gr ^{sig} ~~stammittakke~~
miltid, miltid a'legu'at'os vidd
a' lantid' foryammom a' vrag mnd
mnd a' lito mnd' kinstgafmattat'
amngid, hvo' ridd' lantid a
hal kinstgafmattat' kinstgafmattat'

partell
a lantid
ne, hvo'
eo sig
gett
dilly
lantid
sig for
a lantid
raport
kong a
stammittakke
af klar
seljvort
ve'gr
kinstgafmattat'
miltid
afklar
seljvort
ve'gr
kinstgafmattat'

son Bell de anorden omson
mel mui jomaga ~~om~~ faldre -
tit ode Tomsen Galvanid an
skreit i tha rellig sponnen
faldskild i mme anles hve;
ne makt an svedt i i hve
og i ee lode belenni maged
gylten i or dy orddlen lome
muglhet i tair de maged
ne maged na mui i ee
ne mme i hve.

de idlen magedett de
be itte om mui i de lome for
faldskild ~~om~~ mme
lome lant i i i talle lode
faldskild i mme i de lome
om faldskild i mme i de lome
Mme i mme lode i i talle
yale mme i lode mme i talle
i lode i mme lode mme i talle
i sphen hve i mme lode
mme lode i i talle mme i talle
mme lode i i talle mme i talle
mme lode i i talle mme i talle
mme lode i i talle mme i talle

a lode
Hmagne mui i talle
faldskild

1693^{ben} a viscerhelyt tartott gyűlés
 san 35000 1694, 42000 forintot
 vultatna megjara az 1699 Nov 22
 kelo karido rendelethez a korm:
 a vilalyosy mintan tartabalyozali
 mentesidget el^{re kormisvan} mandacsal
 scerettel kivelenyie tenit es a
 o felsze allal neh e adott hata-
 lommal fogva ismalya parnerol-
 ja hogy a jero adaban valo benyimi-
 tas remenyel alult a kulonossy el-
 mereset az elalmeris i birtossy
 intan latis es az alalmeris tana megfitt a vilalyosy
 # Mer e kormaly eljara ben is la-
 das ben a folida az tartott felal-
 ni a jomagyar fe la laly jobbagyol-
 ra vetett adalrol s ha az jobbagyain
 nem tudva felidorni milent est a
 nemest sejelelmel kormalya veje
 felal latal a jomay elnyalalalalal
 s uilegpa ammar adalott ki az alalal
 az oke la tette II A 1698. Janus
 17^{en} fejevert tartott gyűlés, ^{ben} azgyi
 laly veje az kormaly rajal kormaly
 hanyon vira a mit fennalal iclalt
 omayos veje^{the} a jomay ^{ben} sendi ^{fordit} vira

I 1695 Dec 22
 4-8

Kölséginn állitni, orol is mind szekerestöl
~~állitni~~ mind meha stól even =
kent oda maradtat. ~~teker~~ min-
den ~~csatára~~ ~~ten~~ ~~időt~~ ~~gott.~~

^{bürobban, forggals}
Aoutyos körülraenyek körött
a' szelby nemzet, mely nek a' köt-
level cötelmeben admentesnek
kell vala lenni, nem tartas-
bol, hanem mint magát, ki =
fejermi szerele atyafisagos indulatbol folytatta ^{szereit}
se ~~ettől~~ most kevesebb, majd

több ösveget valót ^{van} magára ~~szereit~~ ~~csatára~~
~~egy~~ egykai nemesse ^{sem}
vott ment or adora stól, ~~se~~ ^{valamint} ~~bi-~~
totas nemesek is ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~
~~terhet,~~ ~~ma~~ ~~a~~ ~~földes~~ ~~ar~~ ~~felett~~
a' jobbágyaire vetell ado felhaj-
tasarol, s ha nem tudta feles-
körtelmjösrege elfogultatott,
'sra' logban, annal adattat, ki
~~se~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~

csatára csatára csatára
egy mint csatára csatára
csatára csatára csatára
csatára

A köthvelben megállitott
állando ado ~~terhet~~ or or szagnar e-
venkenti rabau intercedeset
magára a' hadi ado meg ajau-
lissora ^{sem} ~~sem~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~
~~csatára~~ a' köthvelben megáll-
toll memyisegnet mindig tob-
bet foreltek.

I 1697 Mart: cül or Junius
cül 3 1702 ut jon cül 210

~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~
~~csatára~~ a' köthvelben megáll-
pottasara ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~
~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~
nyisagnek ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~
~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~ ~~csatára~~

¶ Lipze köthvelbenek 12
pontja mindin igeri, hogy ana
ni a meyhataronidat adtolt
ki nem felit, a kiralyi kinez
stari, so is banyajinevelemből
fogja potolni, vilajon or

vagy hadi adonal nevertetett. Kive-
tette a rendet: ugyanakkor sőt
hátré sültszilcsis egy ^{hely} ~~ve-~~
get kirovni melyből a ~~korog-~~
gatus aron sültszeget - melyet
kivonja más jövedelmekre
utalva nem volt - korodtat.
En ösvay tette a tartományi
gyenitást. Ha senkivel a megye
mindon a községi rajpl eső ösv-
veget kivetett, a magok
sültszeget fedezésére is rov-
tat ki valamit, mit keble
vagy hadi adonal, kivtat,
s erre a nemességet is gyarvan
meg rovtat.

~~Mindezt kitétkener aron~~
~~korodtatott sőt a községi~~
~~rajplból, honnan világozik,~~
hogy valamint ar ösvay a
Hadi és Tartományi, ugyan
megye a keble adona neve
a legkiterjedettebb jogokat
gyakoroltat, mert nem val men-
nyiséget ok állítottál meg, ha-
nem kirovasarol, felhajtása-
rol és kereleisérő is ok inter-
kedtet valasztott és kromado-
lással tartaro tesztviselet által.
Aromban nem soká kistely

joglipro
L

a hora püdelmeinek sőt
ki költözését sőt. Min-
emellett a törvények is régi
gyakorlatnál fagyva ar ösv-
ságya sültszilcsis is, kövi-
gorgatás költözésének egy
része a dipor költözése után
is a kintári jövedelmekből
pótoltatott; orman aromban
kőbb költözék fedezetlen ma-
radván a rendet, mind a kö-
leveli is, amak jövelésére
szane ösvayt, mely rendet
tetéséről katonai menyisé-
nek - quantum militaria
nevertetett, kivetett, ugyan-
akkor ar ösv egy sültsze-
gére is sültszeget egy bizonyos
összege kivonni, melyből a
beligatás aron költözés kor-
dolat, melyek más jövedel-
mekre utalva nyolcra
nem voltak.

V

Törv
gassa
nek,
terhe
nagy
beasa

m
me
köt
ke

tiros következési aron is,
gazdaságtalan és vissza's helykeret-
nek, miszerint arado éso oly súlyos
terhet alkotó a polgáros leggyű-
nagyobb részének, mennyire
keves kiváltságát szemlélte
abba a mértékig, és hogy
magában a törvényhozó
testvéreggyütt tanácskoztak
és versengtek arado felett a
firtól arokkal, kit nem is lehet
firtetek. Mindezt a romban
a rendelkezési szabadságra nem
kevesbé hatott kérsen, hogy
ar akkor viszonyát és külön-
ködését feletti valóságalmat-
hoz képest arado ^{mint} nemzeti
mint fajkérdés tárgyoltatott,
és a által alkotásos fontosság
mellett a felelősi viszonyok
kritikára különösen által-
masa vált, holott ha polgár
és polgár vagyon és vagyon
kötés a való körülménye,
a helyes arany környében
ettelátó, ar gazdaságtalan
intéskor felhívó és nehezebben
megkísérhető lett volna. E'
köhalményeknél súlyos követ-
kezési legfennebb csak
adig.

Az első Témóde versen-
 set követőben Erdőly Enem-
 veti sárga Julius Utér oly
 éggyményre - accordára -
 képet egymáshoz, hogy a'
 közelebbi időben a' magyar
 nemzetül 1,000, a' szász
 nemzetül pedig 1,500
 kapusra után förtetett
 adóhozott, a' magyar nemzet
 része - a' részbeli megye-
 ken kívül - 1,000, a' szász
 nemzet 1,400 kapusra
 után vette föl ki, Waser's
 hely pedig különösen 25
 kapusra tegyen, s a'
 fenn maradt ösvég más
 kuszorra'stbot tegyen ki.
 A' szekely nemzet akkor
 sem osztatott kapusra;
 hanem a' szászok képpent
 vett magára bizonyos ösvéget.
 Az sárga kötet accordat a'
 felső sárga apró Hén hely
 válofrában megerősitette. De
 a' fennebbi

a' fennobbi felosztásán a' Szász
nemzet csak addig volt meg-
nyugodva, míg kiváratit
főlebb remélté hangolhatni.
Az őgy felsőbb rendelkezésül-
is felszólítva, több rendben
neverett ki bírómányt a'
Kapustanok ösveirása
végett-jelenen 1698-án és
1703-án.

Eralatt a' más kéi nem-
zet ismételve igyekezett a'
Szászt tényleges könyebb-
tésalra is meg engedtelni.
A' Szász nemzet folyono-
sán tetemes részét hordotta
az adonát; a' Szászváros
1700-án Január, péntek
gyűlés a' Szász nemzet adó
illetéret a' magyarokhoz
hasznolag 10000 Kópura
szállította, sine consequentia
et salvo contractu. Az ugyan
csak főlebbi helyen 1702-
március

marciusban örmegyűlék rendezés
határozata szerint a 'székely
nemzet a 'katonai örmeg-
nek gazdaság, a 'rendkívüli-
lincset set vette magára, s
a 'kapusoknál kivüli
adót a 'megyék és 'székely
egyenlően hordarták. 1765^{en} ar
adó felét a 'székely nemzet
vette magára minden jöve-
dők követhetetés nélkül,
a 'más felét zad a 'székely
nemzetre, a 'többi a 'vármegyékre
rovatott. Arany mily kevés
szere volt eredménytelen,
keisőbb meglátandó.

A vármegyék aránylag ese-
kely adójának oká a 'magyar
nemesség adómentességében
felülv. E mentesség nem csak
honunk, hanem Europa köm-
tolan más államai ez időbeli
viszonyainak volt követhet-
ménye. E kiváltságokat birta-
sító ország törvények oly törö-
vásokat

másolat tette a' nemesség
 vállaira, melyet ismét a' szász
 nemzetet szegített. A' követel. E' követ-
 kelésnek már a' magyar ne-
 messég adomentefféje-
 mitent lett. indább csak
 prappirofsan leierette; de
 ha ez mind máskepislefu
 vala, az adovistromnyait sta-
 bályo törvényel, a' honko-
 rós törvényei voltak; melyet
 megingatásora, midon a' szász
 nemzet alkotmányos uton ki-
 vül működett, nem csak a'
 hon, hanem tulajdon el-
 derei ellenis a' legnagyobb
 bünt követte el.

A' kiristari jövedelmek,
 melyekből kellett volna a'
 költvel értelemben az ural-
 kodásnak az adovat feun
 marada köleségereket federni;

1693-on ered volhat:

Kiristari jövedel = 15,874 / 54kr
 So. — — — — = 109,200f — 6
 Tized — — — — = 8,693f / 34kr

Hormin orad

Az országok neherkedő hatalmuk
 egyik nagy és az adókat, kérésjeitől,
 nem eséklyebb nemis a katonasá-
 gais tette. - Az útvalamit evropai
 viszonyok között ezt egyfelől
 magyokkal, melyszent a kinstá-
 rodnak sűnk és rendszeren állapota
 az udvari rendszer és könterede-
 si esékönöknek hiányos volta miatt
 a katonaságot leginkább csak
 a meyhálott vidék népe ter-
 mereményi kisvölgyektől ok
 útján hordozta s mennyiben a
 társalabb vidékek is igénybe ve-
 tettek, a szállítás a legmagyabb
 seregel jött. - E körülmények,
 melyek a béke könterett s a ka-
 tonaság növekedett száma
 mellett is súlyosak voltak, ke-
 kösön neherkedtek az országok,
 a közelemben feltáratott háború
 amálindább a belvillongások
 és házasok könterette s ho-
 munkok a külföldre is belsőt
 se volt képes e résiben a nyu-
 galom könterében lekerős malant-
 jat is meyhörni; mert az
 uralkodás bíralmatlansága
 s az alatta álló katonaság el-
 lenséges volta indultata ho-
 munk népeiben még akkor is ellen-
 léges serege szemlélni, midőn
 más, ha egyeb nem, a jöhan
 politica és az engesztelés mive

megkerdeset javallta. - A
Katonaságnak iránti dől-
dőre kibocsátott sámtalan
rendeletk kivételével az
mútsák ereki eszménytelen-
ségét, valamint azt, hogy az
uralkodásnál is a tilán
akarat azk pontos keresztül-
vételre irányított. - A föld
shárad vége felé az Austria
és Erdély közt megindele
elő szerződésnek bevallott
főszágyat ¹⁷⁹⁹ az idegen katonaság
elbárártása és ellátása
telle s Lipót kötlevele is
e tárgynak egy ~~egy~~
pontos rendet, melyben kijelenti,
hogy nagy és szűkevénylen ördéggel,
melynek egyrészt kifizetést fog át-
tani, a tartományt nem veseli
s hogy az a kimentárból fogja far-
tani. - E irányon igéret ellenére
csak honnan a kötlevel kelése után
a szerfelett Habálytalan s a leg-
br-rasatibb kihágásokkal ~~aj~~ ~~ho~~ ~~an~~-
lással istvekövön katonasághoz
a legelőkebb panaszokra urdt
alkalmat. - Az így rendezése
végett jelen meg Lipót 1797-
kiadott katonasághoz, mely
mi kevésbé veretett értem, meg-
retit a kés eivel később meg-
jelen hasontárgyú rendelet. - I
Az 1797-ki katonasághoz,

I. S. K. SZ 1122

ily értelemben stóla a 99 belü rendelt,
föly aron pontja, mely a katoná-
nok gárdája által való tartását
rendeli. - Sok vitáitásembe arvan al-
kalmat, az írt tartás elvölketik
s a gárda a beállósok katonánok
semmi egyebet adni nem kördet, min-
trákkat /: Servit: / egy írtet kénye-
ret s napontus s ~~napontus~~ egy pont
kútra 2 kúrt; mireneve, hogy a ka-
rona majat kúttal elláthosa, a földy-
nosk mésthasstékköt gondskojanak.
A femelbi járandóságokra jöjösírvát,
de csak stállósok és nem háborúban
a gyalygónál a kövítérek s a fel-
katonoi semelyek a stársamessze-
kij; a lovasoknál az urisok kivése,
lével a többiel emlittetek. - A fel-
sőbb írtetek, valamine a törstör-
tve tartósok a körpéntárbol nyak
fiserítéssel meg kell elyedm s a
gárdát semmi egyebet nem kapnak,
minn maguknak stállósok és lovaitok
istálót. - It' rendelt továbbá aron
ostálybeliek napontusát stótha elö, kiket
kényeít a gárdát jár, hót megjegy-
kúttó mikint a vívedések, erék,
ket egy stóban álló semelyeknek, valamine
a körtéjéneknek másban kevesebb fiseríté-
jást, minn rélen s hóm fiserítéit, mely # a gyalygónál
az írt vitályban $\frac{5}{3}$ s $\frac{12}{12}$, a lova-
soknál 6 és 18 kúrt kúrt váltókott - bi-
thonyos rést, rendesen $\frac{1}{3}$ de sehol feléül
is több, a katonai ölvölésbe bevonatott
It' katonaság fiseríté vágy a kúrtin..
séges hadigérvántárbol, vágy aron ostály púr-
tárbol fiseríté, melyben a katonaság
stállósok. - It' urisó esetben az

ered mellett birtok a Sta-
thának harigérvöl fejezték
késztvén, az a státharvó nyg-
tájával együtt az ország illeto
polgári tisztviselőinek átadja
s a péntek felvetki. - A pol-
gári tisztviselő az utalványo-
khoz az ország fő vagy kincs-
tári pénztárnaira viszik,
hol azoknak a fő fizető
mester nyugtájával vált-
ván fel, ez utóbbi a tör-
vényben leendő becsámítás
végett a tartományi pen-
tárnokhoz a polgárok
járás.

Az elshállásoláso-
ról a fő harigérvöl az
alatta levő fő vagy helyet-
tes birtokok által lepen-
jelen s a nélkül, hogy Sta-
varattal bírnak, az az
iriggyáthon, hogy minden
vistracitész elshállás-
nek, mi végett az elshál-
lásolandó hatványok az
pontos névjegyeket a
polgári tisztviselőnek
s ettől vezve stálláslevellet

hogy melyik katonák hová kel-
 lőket szállásolm. - Er eljárás
 sony stiumen a szállásolm, alatt
 alkalm katonák is tovább evidan:
 tiában tartatják a névve a
 földesurat főbejövetele is igly-
 ke veszik.

A katonajáratok költségei mi-
 illeti, a szükségzet akkor is a tarto-
 mány által szolgáltatván ki, a lö-
 vesdéses egyesben a hadipénztár fiatai.

Az egyes részesed a tartomány

6 kVA fiata, melyből kettő huszárs-

száza számítottán, a 4 a közhá-

za havifiretisébe levonatik s

a tartomány udjába számítottak.

Hogy ez minden kiba nélkül kö-
 rönkelt, a kishelyekotot részesed

a katonaság egy szállásant let ki-

indulása után naponta a hadi

is tartományi birtokk számítottak

és az utolsó is isvegyöt dísmé-

rest veven, az ezt rendez udjít-

ba leendő beszámitás végett, adja

avkuk, a kít kishelyekotot.

A kihagyásotra névve, vé-

gél, kijelenti, miúint ő felsége jö-

vendöben meg nem enged, hogy ki-

hagyásot fejében, alár, a fő alár

a kény hadipénztár ^{beosztás} törvényen,

~~beosztás~~ felelőseket avkint

a parancsnok katonabiztosok

ha a kás megfizése miattat ma-

rad el, fessék meg öc; a bünös

példáson megbüntettöven.

Emélfogva

a tartománybeli minden földes-
urat és tartományi adósság tud-
sára, hogy ha valamilyen katoná-
parancsnok az elhívetett kiki-
gásoknál nem tesz eleget, a
megbízottak részéről a tarto-
mánybeli fő hadi parancsnok elébe,
ki az előzetes megtagadás tisztel-
legesen ~~szóval~~ tartományi le-
járás tartománybeli parancsnok a kor-
látoltság, a rész mentésére pedig
a fő haditanács útján megjelölje
a katonaszerelvények pontos megtagadását
végzett felülhívott úrvan birtoklásán
elő, mely az ügyek alapvető ki-
nyomtatásán, ami végelhatározza végül
a felső elő részre. — Ha végül
a kiküldésnek szállásán van menel-
kötő oly katonák ^{követség} el, kik magánosan
minden parancsnok nélkül vannak,
azokat úgy a földes urak, mine
a megyei hatóság legyen elfogadhat,
hatván, akint bántalmaznak vele, mind
a mielőrti szabályokban a szabóknak
névvel meg len engedve. —

A kiküldésnél minden, legyen
nebb 14 napnál alatti jelenlévőket fel-
a parancsnok részleteket, kik 14
napon belül ~~arbitrá~~ felelőnek nem köve-
tesek. — A birtoklásokat, melyekben
a tartománybeli hivatalok, vagy
szállások szolgáló helységeket a rész
olykor ~~szóval~~ volé adni, hogy
a katonaság semmi kiküldé-
sokat el nem követelt, úgy

az az, mint verő verint kemény biu-
 tetis alatt tiltattak s ha adattának,
 sem misérőben nyitvánvaltat.
 Négül, kijelentés a rendele, hogy va-
 latmire a kiadott útasításokban
 közzelnyit pontos telebitésére a
 fő hadioktatók kemény büntetés ar-
 erredet lictorjai pedig a leg-
 súlyos esetekben fejvesztés alatt
 közhertettek, másrészt az is ki-
 varalmozottak, kik az ő felteve kiváló-
 képen való prosectiójába veszt ki-
 varatos eljárásában akadályozás
 nemihelyben mezbentása a leg-
 keményebb büntetés alatt tiltattak.
 Ezzel együtt mindenre nézve az 1707-
 Dec. 3-án kelt katonasabály magacsiéburu-
 kanyarok. - Elkell ismerünk, miként több okokból
 szabályokat is a kihágások megszüntetése sulyos bü-
 retesek foglalt magába s a katonaság jóllátása
 mellett az őrök erődnyel bekövetéik vola; de képe-
 get nem orenvát másfelől, miként a hon szabály,
 miként a hadi püntés minden kárpótlási közhertet-
 tés alatt felmentetett, a szabályokat sly keresséket
 főszóra meg, melyeket a parancsnok közzel
 zellen rendele hat mely szivom eljárás jövelni képe-
 nem vola. - A püntés felmentésével sly, kére-
 ga kivül az volt, hogy azé kárban ne maradjanak;
 midőn a legelőnyösök kivatolok, a legfontosabb kormán-
 igémek az állam rendelkezésben sem voltak képzek
 magoknak eljövélle estőlönölmi, mit kérték ott a
 nyomonul kárb, is emek indokolt müködő tartó-
 mány kiivaraloktól várom, az erődnyel legvilágosobban
 tanúsítá; kit ével kézőbb a zsep iránt mindegy ke-
 vas roconstronvet ^{múrány} Plabuttin kénytelanet
 éretnin magát a katonaság kihágásait egy
 újabb rendele által kólatok.
 Az 1701-ku márc. 10-én kelt katonasabály kiadó katonas-
 szabályban előre hozván a tábornok, miként a folyó
 sly az öngyűléstől számon panasztól katonaság fel,
 több rendele kiadott tiltó parancsai más feljedi.
 kénségre látstannak nem, többféle kihágást elta-
 volítására kemény büntetés, megrendelék, hogy
 se postáse se másfelől kórfogass az ő világon utlevél
 nélkül seuti vloni, améllevesébe fenyegetéssel

I Edicta Excellentissimi Domini
 Domini Joannis Ludovici Prabuti
 Comitis a Buzsák, Sacratissimi
 Romanorum Imperatoris Regique
 Majestatis Camerarii, Generalis
 Equitatus et unius Indylti De-
 sultviorum Regiminis Coloneli,
 nec non per Transylvani-
 am Generalis Commendantis
 Hungarico idornate reddita.
 J. R. N. 1122.

Kicsikarri me mureonejen. - Egy to napidya
 20, egy ökrre 15, egy szőrre 5 puszában alkü,
 sőt meg; úgy a lovak, mine ökrre 3 mfdöndül
 kezebb hajtani nem szabad; hogy ha purig
 a rendszeren ritakás miatt a vonómata st=
 kirovudir, árcit ar úras firepe meg; végül,
 ha jóakarattal, ingyen itel nem adatik, kétféleürin
 eljen az ^{utpás kanna} lakosok hurokolasának kiterülésé végett,
 minden alsóbb és felsőbb katonatisztnek hatalom
 adatik és kötelezvénye íretik, hogy a felpanaszok
 kisebb kihágások büntetésében, a nagyobbak
 kipurhatolásiában minden felsőbb tatyelen való
 kenderőshódós nélkül egész készséggel és szigor-
 ral eljárjanak, ellenkezőleg kemény büntetés
 mellett a panaszköfél kárát is megfiretmi
 körebeztetvén. - Ha a kártevő, közlegén
 és vagyontalansága miatt kárpótlásra
 képtelen, sőt büntetéssel is in peltet
 lehetlen, kitömlen mulharlamil teljes
 kárpótlás eszközöltesse. - A katonatisztok
 showan tiltatik sténasinalás, stántás,
 vesés, korcománás, egyéb kénykedés, mé-
 stárshek nyítás, a rezim enber
 munkájának megvetet ároni elgyésede;
 a sokodaluakra, heti vásárotra
 hajtott ar útszovvódm, véghekeken
 nett munkák megparrolása, mely olykor
 ar ö fölsze ványait és karmimradjait
 is meghaladja; a farkasok fogása
 s a halászat, vadászat ne telhetetlenül,
 hanem a mint ar ország tivellege
 böt enged, gy akorvlatasok
 A katonai postolon /: ordinant /
 a lovak elelmire szer kiderlygaltara-
 sokon a rítok nyugtasak meg s a hajtánok
 /: hikerősön ar éléskorokat fel-
 gyűjtők / a magokkal vitt kab
 mellett a sténába kárk ne
 tegyenek. —

A kintostari jövedelmek, me-
 lyekből kellett volna a kösterül
 eitelmeben en walkodásnak ar
 udórol femmarad költvényket fe-
 detni 1693^{ban} ezek voltak:
 Kintostari jövedelmek = 15,877 for. 54 k.
 100 ————— 109,200 —
 Jöved ————— 8693 —

Harmintvad — — — = 34,000f —

A Szász-papok évenkénti
tartozása (Census Cathed.
reticus) — — — — = 9,149f

Összege 43,150f 28kr.

A tiszta kincstári jövedelmek
az 1650-eli luistrom szerint nem
lévén rendbe, az e' jegyzetbe
foglalt jövedelmi birtokokat
követ többen a' legtovábbra
szelvedéssel megdon birtokait feletti
bizonyiasra szereltattak 1699-
a' kincstárnok, 1702-^{en} egy
kiri birtományt.

A nemességűek sátságára
a' régi törvények ^{ingyenes} sőt
rendelvény, a' megkivántató ös-
vegről luistromat kérték
1698, 1700, 1701 és 1702-^{en}.
Ez ismét az ösveirás fogján
a' nemességűek a' sorsali keres-
kedés meglévő tilalma 200f
büntetés alatt, s a' kihágások
bírájává a' kormányzó rendel-
tetett.

A kincstárnok az arany erüst
bányászati jövedelme nagyobbára
az erüstnek a' magánosoktól be-
vételéből

váltságából állott; melyet egye-
bűt bevalianis vagy az ország-
ból ki vinni szabad nem
vold. Fenverő hárt - melyet
az illető városak jót állása
mellett, annareltette magi-
nosatis bizonyos szabálymel-
lett állhatatlanságis minőség
régebben az ország több városai
III példaul Szeben Brassó Desztes-
re, Miasarhelyen birtok - 1693^{ba}
a' kincstár állított.

A' Törökötől visszafoglalt
magánosok jóságait arulni
kordette és eladagolta; s mi-
dön erellen nem csarimaga-
nosok Bihar és a' Rémszék
megyé, de a' Kormány és
felszollattak: 1699^{en} Bihar
egy birtosság nevertetett
ki, melyelott minden jog-
követelme Decemb 10^{ig}
igazságot be'keltett bizonyítani;
jöllehet a' Köttevel Gid pontya
világosan igoi, hogy a' fenn
itt javar csupa kéri kogye-
tomból

hez küldött rendelés megparancs-
esolja, hogy az int hivatal a' sona a'
Kamarai raktárában készpénzt
eszkölendő felszállására elég-
séges fuvaráról gondoskadjék **I.**

A' Kormányról a' fejedelm aján-
latai közzététel fogadja, s a'
fuvarokat - bár a' kényserített
fuvar a' helyben hagyott törvé-
nyekkel ellentétben - készpén-
zért megígéri, - így szerelmind
kérve a' felséget, hogy a' kinc-
tári jövedelmek mellé honfiad
alkalmaztatásánál, hogy a' régi
előlegelési tétel terítse meg s
a' nemességet szolgálja **II.**

A' kormányzat a' kincsesöb-
nyakat - úgy látván - a' fő kormány-
és a' pörösök kincstárnok bérletét
ki, s magának nevére hasznát
eszközöket. Ezentúl a' kincstár-
nok a' legbotrányosabb meg-
részedést gyakorolva a' kinc-
tári hivatalokból, a' rókat holmi
idegen jött ment embelednek, ki
több ajánlatot adtak, osztogatván.

De a' kereset mód sokáig nem tartott;
mert 1700 - a' költés világsor-
talma ellenére Bácskól kivi bi-
rotmány jött az ország, mely nem
csak a' kincstári jövedelmek ha-
sználatát meg kívánta, de a'
kincstárnokok hata'sát is nagyon

I Vörh Köy II. l. 242. Decretum
C. R. ad Gubernium Transilvaniae
super resignatione com-
mercii salis, ab eadem
Matte in bonificationem
anticipationum stacibus
concessi ei renunciatio-
ne associationis Pala-
tinalis Hungariae.

II Vörh Köy II. l. 243.
Memoriale regii Transilvaniae
Gubernii ratione compro-
missae quatuor partis proe-
tii salis, ut et officiorum
salinariorum, salisque nobi-
litati gratis dari soliti.

nagyon meg szeretettel.

Wa

A' költlevél azt javasolja és ren-
deli, hogy az udvarház előbb tu-
dosításra tessen, az állom. tanács
postáját állítsan fel.

Ez ügy az ország részéről pa-
nassára advan alkalmat, egy-
ségeket kelet kéri határozat ki-
jelenti, hogy miután a' posta
jövendeleme nem csak az örökös
tartományokban, hanem ma-
gyarországban is a' gróf Páur
családnak van küberkejs ado-
mányozva, azt a' fejedelem meg
választatni nem akarja; aromb
meg rendelend a' fő posta igaz-
gatónak, hogy az Erdélyi pos-
tát az örökös tartománybe-
liek módjára rendezze s pa-
nassra okot ne szolgáljon.

Egy sorsban a' kormányzókat
kölátnok és kinevezetnek
interett határozat a' magyarokhoz
látáro postai nyilvántartás érte-
mében

I Varty K. H. lap 100

mébon **I** szabályozván Erdélyben is
a' postát **II**: a' városar és a'
közigazgatásául addig fizetette-
ket megszünteti, s ~~mind~~ biro-
nyos általános szabályok mellett
a' Páás családnak hagyván, el-
rendeli, hogy a' posták helyét a'
Kormányok feljelenítésre &
a' fejedlem határozata megjár-
ást hivatal ajánlata a' posta-
mestereket ugyan csak ő neveri
ki, a' Páás családból levő fő posta-
igazgatóak; a' postamesteréknél
csak $\frac{1}{4}$ ede alhat idegenekből,
de ezek is beiraték alatt való lé-
gyenek; polgári és büntető ügyek
a' Kormányok, postaiakban a'
fő posta igazgató hatóságát
aljának; magán vagyonár te-
kintetében az ország lakosai
felett semmi kiváltsággal ne
bírijanak; katonák a' Kormányok
szolgálatára, polgári semely a' fő kö-
ormány engedelmével &
postával ne utarkefés. sz. sz.
Egyebant

I Vörh. K. II. lap 215. Patens
mandatum. circa rem posta-
riam 1697. octob. 17. Fej
II Vörh. Koz. II. t. 212 Resolu-
tionis circa rem postariam.

Egyéb
gyon
telth
nak
tek
not
illet
tek,
nye
maga
fogy
hész
leve
gok
lett
ala
del
Ha
Kor
rijja
szab
ked
ma
ártak
meg

Egyébiránt mennyire hiányos lett lé-
gyen akkor a posta intézet, meg
tettség abból, midént a katonák-
nak szollo levelek külön bor-
ték alatt a kormányzó Tábor-
nokhoz, a polgári személyeket
illetés a kormányzóhoz érke-
tek, s arutin osztattak ki.

A jelen magyaros körülmé-
nyek közt a külkereskedés
nagyon gyéren folytatott, s a bel-
forgalom is a legnagyobb me-
hérségben vala. Kitéve: a kö-
tevel 15^{sz} pontja - a nemesi jo-
goknak képségekben tartása mel-
lett - a szabad kereskedés al-
alakkban, mint a nemzeti fej-
delmek alatt léteztet, birtosítja.
Ha e rézben szabadságis elég
kötöttsé volt: az utolsó időben
újabb nagyobb mértékben megszorító
szabályok hozattak. A sókeres-
kedés - mint főleg láttuk -
most meglevő szüntetve. A péter
ártéké nyitva van alba lón
meghatározva. Az ökörelviselet kü-
kereskedés

Patens
posta-
resolu-
ciam.

Kereskedés - mely csak a 'Kincs-
tárnak volt szabad - fogsz-
kőspottásul az országnak
engedélyezett, s eme éggő törso-
ság állott fel, mely a 'betsi
mésnásiére évente 6,000
okrot adatt-paját 100 fura;
de ez nem sokáig állott fen.
1695 és 1697-en a 'pálindaforos
általában mindennel megtil-
tatott, hogy a 'borbecs nevesse
és a 'szőlőmivelés gyorsadjék.

Az élelmi szerek és különböző
készségek ára ismételt országos
parancsok által kemény bü-
tetés terhe alatt meg szabadult.

Különösen az 1697-^{li} Január
10-^{di} Fogarasi gyűlésen a
bura vérdaja 1/2, a 'sabi' 2/5 dr, a 'aroc' 3/6 dr, a 'kolase' 5/6 dr ha-
ricskái ugyanannyira hatá-
sítottatott; midőn egyszer mind
a 'bor és gabona árának idegen-
nek meg lön tilva. E'ivel ké-
sőbb a 'gabona árának tetemes
csökkenését találgat; midőn
a 'kolosvárt 1697-en tartott
országgyűlésen éggő köböl bura
óra

ára 2f, rabi 30 ky, egy szeder szénai
2f, 30 ky, egy mársa kusi 5f, egy
hordo bore 48 fiban lön megállíva.

A dohány termesztése és beho-
tala általában tilalmozgatott;
Különösen az 1687-iki Szegedvári
gyűlés azt rendeli, hogy ki do-
hányt vet-földet - hova ülteti-
vessefe el, ki pedig el vellefi-
reszen adot, a' főispány 200f,
kiri hivatalas 50f, nemes 30f,
egyházi nemes 12f, parasit 6f.

Az 1687-iki Szegedvári gyűlés ren-
deli, mikép a' szegény bura
alávalo földjét törőd burával
elne foglalya 6f büncsesi alatt;
Kerben aromb, törőd burát vet-
ni szabad.

A Görög társaság, mely már
Rákóczi alatt ugy ~~Áprafi idején~~
jébenis Treben és Brassó város-
saiban bevételett vala, 1740-
jabb kiválasztás levelesnyert.

Itt ~~szópon~~ rendelkeztet, hogy
mindenütt a' betűfont legyen
szokásban.

A pénz sűdít és a' hitel
cselég voltai bizonyítja, hogy
1695-~~en~~ a' törvényes kamattal
10

10 szántolira határozatát, jötteket
az Alvinczi valóságban az údvos
aron okajásat fejezték ki, hogy
az 5 v. legfőbb öre határozat
tapsa.

Mielőtt hová az alkotmányos
viszonyai tájékoztatású képe-
jennők: veszdünk egy pillantatot
a nép aron számos osztályára,
mely valamint másutt, úgy
nállunk is az alkotmányt és
törvényt inkább csak néhü-
löiseiben ismerte, s melyről
a történelem csak a nemzeti
nagyserűbb mozzanataiban
s akkoris más nevet alatt
szokott szólni.

Honnan lakásai közt
számosan valószínűleg leser-
tek. Voltak bevett vagyis az
alkotmány különös javalma-
ira feljogosított, s ottl ellen-
tálben ottl megfosztott vagy-
is elrendezett egész nem-
zetiségek. Voltak hasonló ere-
lomb bevett és elrendezett vol-
kások. De mindemellett felne-
len különbséget polgár és pol-
gárközt csak a nemzeti és
jobbágyi állopot képerett, mert
míg lehetett és voltakis elvű
nemzet

nen
Kiv
tola
sége
arab
"ost
fejere
Kere
hajo
min
E'ke
polga
s ha
tul
polg
va. E
mas
a' tra
erove
tab. v
aijan
de ig
gyild
szem
ti bu
Kere
igen
szep
li kor
annal
annjia
allosa

föalajjút tette — portolusa ön-
 érdekökben fersmit. Fölege'
 portolusnak lehet tulajdoni-
 tani az osztrák-hurbeli maggas
 királyot uralkodása kezdetén
 hozott több rendbeli törvénye-
 ket, melyek a szabad költözkö-
 dést tárgyozzák, s egykor is-
 meteltetése által ugyan
 ellenrészöl, melyet az említett
 intézkedések az alkalmatosságban
 találtak, mint azon alkalmatós-
 ságok, melyek a Normán és
 törvényhozás az alsóbb nép-
 osztály sorsa ápolásánál ve-
 rére tettek — tanbíróságot
 tesznek.

Az Erdélyi fejedelem ^{nek} tit-
 akeget, hogy a kiválságos osz-
 tályfelet valamely kétségtelen
 és biztos fensőbb séggel birtul
 volna; inkább az egyenlő köit
 voltak első kö: primum inter pa-
 res: — sokkal bajosabb volt
 mint a maggas királyodnak
 a nemesség irányában —
 melynek pindulatját és szel-
 gatlátját naponta igénybe
 vették — csak valamennyire füg-
 getlen political követni; s az-
 után a nemességnek és a hon-
 szabad

Strabud polgorainat a' esal nem
szabadatlan háború és bevitton-
gásor miatti elfoglaltatásakórt,
a' mejs'mas oszti házi is nagyobb
teher kellett hugg háromhoz.

Ennel tulajdonítható, hogy
a' nemzeti fejlődésnek korára
az urberes sorsára nézve nem
haladást, de vissza lépést, ten-
sít; 's a' szántólan törvényel
mellett — melyet főleg az ur-
beres sorsának szabad sorsánál
minél sükebb sorsításával
foglaltatott — azon viszonyok
legelőregebbé a' tartózkodás,
az inkábbre valóval haggatva,
mely mennyire terjedt legyen
nem felelősségül szolgál-
hat, miszerint a' nemzeti fej-
delés idejére való törvény-
könyvünkben — melyet a' leg-
előrebb közigazgatási inter-
kedésből telve — az urber
tartózkodásról egyjettlen tör-
vény eziről szól, 's az a' helybe
haggott törvény (approbat.)
Vik. névű 30^{id} rendelet, mely
Keményen tiltja, hogy valódi
10-12 napos, 's 2-3 hetes próbá-
gallotta urber sorsára embereket
gyűjtsön.

A második

A második lényeges különbsé-
get az also nejosítályra néve a két
tesztvonal közt és pedig Erdély jvára
az tette; hogy midőn itt a jobbágy
sorsa a Magyarországonál inkább el-
vált nyomra, azok száma arány-
lagosan eselhetőbb volt, mint amott:
mert Erdélyben a Székely nemzet ne-
mesi, a Szász szabad polgári állopa-
tat élvezett.

A Székely nemzet e nemessége
magyarországi idő folytával ^{ne} mely a nemre-
ti fejedelmet ellenséges indulatja, s
ön felkelését kudarcsajainak és
sorsága folytán külföldi vándorá-
sok ment keresetül, s ugy nemzeti
jellemet mint belsőtalimat sörte-
kintetben élvezette; midőn egyes
fejedelmi adomány levelet és köröl-
ven magának, a megyei magyat
nemesség állományában élt, míg a
másik és pedig számos osztály job-
bágy sorsra jutott, s a nem jobbágyok
közül is igen számosan a körtör-
tek horvátországra kénytelenítették;
de mindemellett a nemzet legria-
gyobb része szabad és a jobbágy-
gal össze koránt sem vehető álla-
potban volt helyesre.

A Szász nemzet eredeti és a
regi nemet város ^{regi Székely} szabadságaitól
szabad polgári helyzetét minden el-
lenséges viszályok dacára a kö-
nyvel épebben megtartotta s kövül-
tek jobbágy sorsu igen kevés volt s
az a megyékben leterett; ellenben a
Középen

keblében leho nagy számú olátság-
jellehet a főfaj solfele elnököm-
sát kelle kivívnia, a megyei job-
bagoth sorsára nem lön kénse-
rítés.

^{Képpent}
Az előre botlatottakhoz kéltse-
gen kívüül nem mondunk sótát,
mivon állitjuk hogy Erdély la-
kossainak ~~harmad részre~~ ^{minden részre} kü-
lön böro" jökaratu, ~~de~~ ^{amint} ~~amint~~
a jobbágyi viszonynál jóval fej-
nebb álló helyerében állt.

Mindenütt a nepeket költi és
állom viszonyok kölesönös vonat-
karaiban vagynak egy nemret törsel-
mi életével, s míg egy hatalmas
s a művelésig bizonyos felára
jutott állomnál aron természet
és kedverő helyerétet találjuk:
hogy ugy az állom, mint az abban
elő" egy es polgár inkább vora sorsá-
nak; addig a kis és gyenge állomokban
mindkettő" sokkal inkább van kül
befolyásnak alávetve. Ez állomát
meg szembe tünőbb vott. a régi
és műveléslenebb korokban,
mint most, de nagyobb kissebb
mértékben tartarunk fog mind addig,
míg a kissebb állomát oly birtok-
ságon nem találandják magukat
a nagyobbak igazságtalan nyomá-
s ellen, mint jól rendszerett állomát
egy polgárnak nincs oka felni
a mástól

a' mástol, arént hogy gyengebb
annál. A ferrebbi nérpontot
legkevésbé mellőzhetjük, mi-
dőt Erdélynek a' N. P. Szarodban
nítársalmi életére alapunk
egy futo pillanatot vótui.

A Töröl urolam - mely honun-
kat másfel' Szarodan át sújtotta -
nem birt ar erejesebb Szarodszá-
eles fegyverével, mindenüvé elható
simaságával, elattato mestersegevel,
mefrischato követkermenyeivel.
Katasat nem hisse' mértékette,
hogy a' hatalam fésze távol volt;
honnan nem mint a' kigyo földön
csusova kereste Szarodmármagát.
hanem mint a' sas mefészében
vapott le, 's ismét rípra vonult.
Mindemellett er eszlőzeiben
egyrem, de buta's minden szelle-
mi elönyektől megfosztalt e-
rőnek Szarodaban ai hordott
sujja rombololag le aly asitolag
keltett, hogy Szarod.

Mereinket, oly gyábrán
felvüle gyümölcséi, a' felégetett
falvat es városát, elhamvasított
iskolák könyve is leveleket, ar
errendent legyilkole lútrora fü-
rött's rabságra kútróle honfiat-
mellőrad veszte ség valóra b.
Ha a' rendszerek hiánya ar urolamban,
ar elvételenség a' Szarodszáiban
ennek

15
14

annal hatását nemüleg csöllen-
tette: misfelől a bíróságtalan ság,
a legkisebb bírtom ság hián-
nyai - lehetetlen tette; hogy a nem-
vet ereje kifejtésében s a baj-
elleni erőre elérésében
személyesül járjon el, hogy
annal szellemi allando irányt,
hoi lelkület és jelleme szilár-
dobb meg a látszólagos nyereség.
A véltelen jelenetében mutatkozó
vadász, a kennevethis hasznos és
aránytalan erővel hasznos-
tára kényserítette. A hoi nép
durvasága a hatalom vadágában
rosta példát és táplálékot nyert,
s a felsőbb és mivelőbb nép-
osztály - melynek igentől ar ad-
mány az ön megalára és hűre-
ges szobott menhelyet nyugtani-
annal alacsonyabb erővel
golyomozott, mentől alacsonyabb
szerepében és egyéniségében
keresett védelmet.

Az a körülményed Sasos
hatása tagadhatlan volt; ellen-
kerőleg az ugyan e kororában
vegher ment vallásujjításot
a legüdvösebb befolyást gya-
korolták. Mi honfiaink e
válosztásánál alig tulajdani-
tunk

tun
aron
ket
gati
Ja
dise
a'val
retne
hogy
gom
gebb
re ma
tenne
föld
goff
de ser
vastre
sege se
Lás ja
s'ert
gyen
allop
a'16
Kivert
Kivert
s' me
horra
Kivert
et
toll
Kivert
doleg
Kivert

tunt kevésbb fontosságot: mint
aron másirnat, midőn a' nemzet
ket egyházi közi helyekre, a' nyus-
gáthar csallá koratt.

Hisz a' nemzet keire'sre szala-
dása karos követterményeiben
a' vallás javítását kitűnő részet
retnek tulajdonitni: fontolga' mag
hogy az Ostrom hárs magy orottrá-
gorni uralmánál alapja má' re-
gebb meg volt véve, 's hogy a' re'se-
re szaladásnak lezött mag' kelte tot-
tenni, mihegyt a' Bécsi urváskül-
földi uralkodást alapítván, az e-
gész magyar birodalam megve-
désére elég erővel nem bírt. E'
re'sre szaladás tengeri ömlet ~~bov-~~
ségesen mag' volt, mielőtt a' val-
lás javítás hatását gyakorolta,
's ezt fajtalmi mag' kevésbbé va-
gyunk hajlandók, ha aron re'sre
állapotát vapru'k fontolora, melyek
a' 16¹⁴ és 17¹⁴ évek között a' magyar
királyok birtokából a' török mag'
szallás általánobb sira helyét tettét,
's melyekhez képpent Erdély is a'
horza tartaro re'sre sorsa kettőzén
kiüül irigyle'sre méltó vela.

Az szallás két oranggalnak ~~nyuj-~~ a' nemzetiségnek és a' lelki-
toll, menkeget; melyek innen meret szabadságának ~~nyuj-~~
szarmaitat a' testvér honnais ve- toll
dőlő terjesztelék ki. Aron sob-
felé visron tagságo ^{könt} ~~nyuj-~~ megehmet
Erdély

Erdély az említett kei szarodak-
ban kivolt tevé a' miveltebb
Europávali folytonos érintkezés,
készségen kívül állapotunk fény-
oslatát kéjszi. Er érintkezés pedig
a' vallás javítását vott követ-
terménye.

A' kettősmevet szabadsága mind
arón salak mellett, melyel seggyütt ta-
lálta meg helyét az emberet fejében
és szívében, kettőségen kívül sebb
nemesebb eszme és feladat vott
a' kettősmevet szarodakjánál.
Ez eszme a' ^{telke} 17^{id} szarod első feleében
telkesb fejlődésint kül politica-
jánok fő irányját - s nem tartunk
eggy oldalú vádjától - ha társat-
~~elmi~~ életünk fejlődésének fő,
tengerüket ebben kereszük. Sa-
gadhatatlan, hogy a' külső irányokra
a' frank királyok (nemzet és szarod
elleni politica) is telemes hatást
gyakorolt; de a' nagy különbség
a' frank politika és a' vallás be-
folyása közt abban állott, hogy
míg az első csak az irt körre
szorítottott, a' vallásos erőknek
nem csupán államok; hanem
társalmiak voltak, melyek nem
csak a' fejlődés a' külhatalk
mákkal, az országot az idegen
állomással hozták öfve köze-
tesben: hanem fő érintkezési
pontul szolgálta a' fejlődés
és

sanát, melyet köze a 'szaband királyi
 választást és az arambullánok az
 ellent állásról szóló ismeretes
 cselekedetis szánitották; hogy Josef
 mind addig - míg egy szabadon
 választott országgyűlés által újbol
 meg nem választatik - királynak
 ne tekinthessék. Ez felicitelet más
 jóval tul volt az aron, mit ügyöl
 állásához képpest tehetet, s mi-
 re az uralkodás ön megvartodsa-
 tása nélkül néa alhota; mely más-
 felől a 'követelése kövül aronbanis,
 melyet jogosa és helyese voltat,
 törvényes tekinthetenev selemet
 látván, a 'jóralmat ^{is} mint egygy
 morolnyi lárradot kívánta te-
 kinteni, s elöbb az ifjú király köi-
 ben járásat kívánta sürgette, később
 pedig az Angol hon ^{és Holland} köibe-
 járásat elfogadtanyan, de keres-
 segről jót állásról hallani sem
 astart, az egyerkedéseletat indit-
 vanyrott fegyver kömetre elfogadhat-
 lan feliciteletet ajánlott; az alót-
 many megtartása eranté igere teben
 aron általános birtolása nál maradt,
 minöket több mint másfél század
 olta számtalanról tett, s melyet mel-
 lett az ország selemet roppant
 pulonra

+ utolsó

+ Kémet aljól

"inább gatlolag, mint elomor-
ditolag hatott. Természeténél fog-
va nem kevésbé "sarnak és
várburgó, mint 2° Kándor.

Lipótisugyan art mivelivala,
ha benne annak lelki tehettsége
vas arasztata és tevékenysége
tehesen nem hiányzott.

E tulajdonát nélkülözése mellett
tehettséges volt, a ^{hogy} "Hil" hajós
tulajjja ellen alakult Eu-
ropai ^{Katonainkveretése} ^{tehettség} ^{ar idő}
ket nagy ^{tehettség} ^{ar idő}
parancsát - mely a ^{min-}
denes felett Katonai te-
hettséget sürsített - vég-
re hajósá.

Eredélyben az uralkodás eljárását
Lipót költövele kiadásában is arutan
littat. Hogy a "békéslenység okai bőven
letertes, ^{tehettség} nem ^{tehettség} ^{ar idő}
rendesen tudatlanabb veretör ^{tehet-}
lenebbel, sem hogy megfontolhat mi-
kép a "békéslenység ^{tehettség} ^{ar idő}
forradalom ^{tehettség} ^{ar idő}
a "külömbsej, ^{tehettség} ^{ar idő}
rodás a "békéslenység ^{tehettség} ^{ar idő}
Kinaival indokival ip ^{tehettség} ^{ar idő}
ig ^{tehettség} ^{ar idő}

igazolható, mely kevésbé orvosol-
hatják eset annak siralmas kö-
vetkeztetéseit. Indolábe-
ketlenségre, gyulanyugá forru-
delamra Erdélyben is elég létezett;
de a tetemes különbség a mult
és jelen közt abban állott, hogy
míg a régebbi magyar honi for-
radalmak főbb támaszpontjait
Erdélyből, annak nemzeti és pro-
testáns uralkodóitól vették: addig
az új korszak nem csak magyarokból
csaptak át a Erdélybe, de folytona-
san onnan lövet táplálva. ~~1702~~
1702-en a belirgatottságnak Erdély-
ben is nyilvános jelei mutatkoztak.
A tolvajság rablás annyira eler-
jedt, hogy a kormányzat magát
fegyveres katonákkal övítette, és
szűrségesnek ítélte a Szegesvári
tanácsnok art rendelkezni, hogy
a harag híres tejcsortóit elfogják,
otrókat levágják és komlórdóra belye-
get sütvén, ürreket ki az orsiágból.
Ily interkedések, nem különben
mint a kabalaközönél csibban
~~korán~~, és csagyrebannél ~~ajjalta-~~
~~dellemel~~ meg derült epitetése
a lérodat meg előzésére eléjsé-
ges eszörzül nem szolgálta.

Rakóti temodása Magyar
also Magyar országot

1700 = Vas György kúrikeres levelel Pécsbe az
ország selemrei orvoslókatara esztőlésére. A
parancsot fő társyát a ^{letter}kerfelett adó, a nagy társ,
miv. katonatag életmerés és kihalásai által
olrott súlyos sebek, s a paraktól innen
tövéthert kihalóeseri. A rendet kinték
ó'fgét: ne engedné, hogy a magyarthoni
magnátok sürgetésére Erdély s annak
kiváltságos Magyarországhoz esatobas,
sét, sőt az Erdélyihez kapesolt seket min.
tán aróbból a tövél majd semmit se bír,
sebelertessenek az adóra néveig er ország,
hoz. A hivatalok, dímek, birtokok,
csak érdemeseknek adappanak, s egy
tremélyre több ne halmozassék; mely adó
mányorásodnal, ~~hasznos a kormány~~
sajdátattal, papaktalya az ország, hogy nem
alkományok, hanem oly kasszák kasszák
tára van telintet, kik ninesenek a itagi
dolgot kormányására hivakva. Balfele
senjor kerek folytan a Diploma telése óta
újabb meg újabb ^{telés}határozatok jöttek lebe,
melyek barcha a kötlevel magyarára,
tára katonák intéserei, azt mind az
által, mient a mely a kintöst kasszák meg
L.

pléb

emissio. E határozatok árulása ~~magyar~~
csak némekeztreméhes hatmai klónd,
ditására kölgámás. Azon legfeljebb
rendelet, miként a hivatalokra minden
bevett vállásból De egyen türeppel hi,
tomorú követelésű, s az oláh paprág
nak simlelt egyesütese a catholice
szórat ~~szó~~ szavazat adó. Ofge
elégdjet meg 600,000 ftal, s a köze
vél apod kifejezése, tempore facis
es belli "ne határozatokat adó
hársára. Az endelyi kórántvárságha
hárságha hi ar brágot illető értekez
kerből szab, szab. —

[Feleri könyvtár Chartularium 1143.

lap 559.]

+ ser öweq firetése a
a diploma 12° pontján
quomodo isere
kölgájion a diploma
12° pontjának egyenq.
sere. —

also Magyarorságot indúlván
 ki; minjárt Kezdetben 1703 nyá-
 rában Husztinára lett megvetele
 után, ~~itt~~ Erdély határbeérkezés
 átkelt, Huszái és Orsz. Pál hozzá
 ar' első hátsóerőket ar' országbat.
 Erel ar' ellenét kiüldött Erdélyi
 hadseregátokat Betlen Samuel és
 Törökhai István alatt Sr. Benedek
 és Boncsihidánál tely esem meg
 vesték.

Prof Rábutin Erdélyi Kormány-
 zo tábornak látván, midént a' forra-
 lam iránt Erdélybeis rokonzékenn
 mutatkozit, 's hogy a' rendelkezésére
 álló 6000 főnyi rendes sereggel
 a' tur elharapódzásánál ellene nem
 alhat: sergect a' vidékekről a' meg-
 erősitett helyerbe vonja, Devid ko-
 lossant Betlent Samesujvart Gergényt
 Brassot Besztercét örseggel mag
 rázza; 's minden eren helyetben
 "nékülérhető" katonaságot is lö-
 eszközöt Szébenbe rendelven,
 e' várost ugy célni szeresdel,
 mint sürséges erősitésdel
 hóprasabb ostrom kiálhatására
 kelloleg ellátja; a' Kormányselet
 ar' urakat a' főrendeket Szébenbe
 potancsolya; 's közhiré téteti, hogy
 meg

amely nemes ember nem vonul oly
helyre, hol nemetörtségis van, kard=
ra hanyója, végül fontosabb helyet=
re fegyveres nemessejgel maggal
kapitányotatis rendel. Az erős=
sitelt helyetnek és különösen be=
bennel megvédésére velt ar egyen
porradalam alatt egy Rabutin
mint a' helyette és utánna ve=
rengő tábornokot figyelmé for=
ditva. Innen bocsátották elő kör=
re a' porradalam kiegészítéséinél
nem annyira legyőzésére vagy
enyhítésére, mint irspanvására
és elérésére crebro rendelkezé=
iket; innen szállottak rövid
ideig síkra, midőn a' körülmé=
nyek kedvesrőlet mutatko=
stak. / 8

A vaskerü tábornak önté=
nyes és jogtalan eljárása első te=
kintetre helyes hadi intézkedé=
ket mutatkozhatott. a' kivánt
crálnak aromban meg sem fe=
lett meg. Az általa észrővölt
bédettenség csak nevelte a' por=
radalam iránti rokonstenvet, mely
annál nagyobb kiegészítésre
fajult, minél erőszakosabb esz=
kördre hitte magát ar uralkodás
gyengesége következtében magát fel=
jogosítva

Peteri Lomptai, Chastophylus,
c. 1140. Zap. 1681.
Aogy a kormányzók tanácsada,
sai mily elhozadással találtak,
a követérik megmutatta.

jogositva. A' lárrodás ar orrag
minden vidéken csak hamas át-
tolános lett, itt is a' leg több ren-
detlenségel; és kicsapongásokkal
járó portyáskodás jellemeit meg tartva,
's a' rendszeret serg ellenében a' si-
konni meg állásra meg tevesebb
képejét mutatva, mint magyar
orragon. A' főura mel' és nemesel-
nek halálbüntetés alatt Srebenben
és más ~~más~~ városokba történt be-
parancsolása nem állott ellent,
hogy több előkelő és nemes csalá-
dot tagjai ne csatlakozzanak a'
forradalamhoz. A' kurutak ellen
küldött magyar verőreket és serget
ar első megveretés után kurute-
trá tettek; 's ugyan a' történt a' kön-
nyen meghódított város nem
csak magyar, hanem leg több né-
met orségeivel is. Így tettek kuru-
tuokai Forotákai István Péteri Lötiner
Páulci Adam
Teleki Mihály; a' Pre'lysegen Kal-
noki Péter Henter Mihály Mi-
kes Mihály Bedai Adam Sándor
Janos Laza Ferenc's sor mások.
Így esett csak hamas a' kurutak
kerése Szervár Wetlen Beszterce
Deve Szamasvár, 's általában
csak Sreben és Brassó maradt
mentve a' kurutaktól. ~~A' hamas~~
a' foralam egész folytadott. A' horallóparaj

állapítja a lehető leg siralmasab
vott. Minden rend, köi birtonság,
köi igazgatás teljesen meg
szűnt, a hivőfelek minde-
nig elejtelen kéven a mási-
kat legyőzni, vagy csak valamennyire
tartos állást venni, az
ország egyes vidékeire szorult
rövid uralkodás alatt aron meg
győződésből indultak ki, hogy
a honi sanyargatásban ellenfe-
leiket büntették, s posztitáσαι
által annál erőse forrásaita-
pasztják. A Labantrak hatalma
az említett kétvárosan kívül
sehol sem volt állando. Az or-
szág legnagyobb része a kuru-
traknak nyitva állott, s midőn
erők hatalmat valamely császár-
ri csapat itt ott megtörte, csak
arint tette, hogy hamar kérvet-
kerendő visszavonulása után
sokkal nagyobb nyomor és
kevesebb posztitái valót hagy-
jan hátra, mint mennyit ta-
lált. Mintha ^{az országban} rendkívül ^{nagy} ^{számmal}
~~nem~~ nem lehet volna elég ^{nagy} ^{számmal}
~~számmal~~ ^{számmal} ^{számmal} ^{számmal}
rodása folytán forróhombafutottak
orbai

Orban Miklos veresete alatt visz-
 ma jöttem, kitet arutan Tige vest
 széjelpolan mind Prebentöl,
 mind Brassobol a' német tá-
 bornostol, hogy könnyebben
 elhesse nek, Havasföldére ke-
 redzettel; de soros maguk kö-
 teleresed datraia ke' sobb megis
 a' kurutras köre dijöttel. He-
 nek vottal Petri David Doerfe-
 rener Apot Peter Gyulai László
 Batintit György Josilakstván Da-
 niel s mások. Nemely város
 példaul Bramasujvár György
 Wetten Déva jöt evél alatt többör
 ba' es ismét visra vetettel; Somlyót
 Zilahot Sepsisrélfalvát Urd-
 varhelyt Engedet a' Labontrát,
 Miasáhegyt György a' Brassai
 Kúlvárosot s Kocsárdot a'
 kurutras egyetel fel; s forradel^m s me'myire ment aron
~~min tanácsoson alátitva a' Bar-~~ helységet máma, melyet
~~csai Mihály Teleki Miklós ki~~ porru' eg' isét elfosztulá-
~~egy tanácsoson Kinesternost vott~~ sát a' nyoma laistromoiá-
~~Josida Gabol Sárosi János es egy~~ sábon s elfaradt történelm
 nem jeggerte fel!
~~Kolozsvári nevü ma' s' remeged-~~
 böl. Rabutin Graven is Tige esá-
 roni vererek ar egyetisben posr-
 titásban es rablásban, nem ma-
 radtal Guti István Kaszás Pál
 Tamás Deák Snyuro es más
 magotmas

magának szerencsétlen hit
nevet szerzett Kurutz Kapi-
tányok megett.

Hogy is egerés mellett
az 1703 és 1704-én ismételve
bírdeltett bűnbölcsonot sídes
mellül maradt, természetes.

Er utolsó év ^{Jul.} havában.
tartott gyűlésen, melyen a megyei
bírely sebet és 4 trász sebt
követői voltak jelen, károltri
erdőnyi fejedelmnek válasza-
tatott, s forradalmi tanácsis
lön alakította Bartsai Mihály
Teleki Mihály - ki egy kérs-
mind kinevezésnek volt -
Jasika Gabos Sasosi János és
egy kolosváni nevű trász
személyben.

Első Jasegned, ki atyánál
jóval több szellemi tehetséggel
jött bír, ^{valószínűleg} utolsó évi
forradalmi irányában töve-
telt esélyes politikája a rava is
^{italián} es nem ^{születés} ~~születés~~ ^{születés} ~~születés~~
bíróság ellenjében miatt, hatá-
sát csaknem lassan gyáro-
volhata. Az 1705-^{ben} ~~születés~~ ^{születés} ~~születés~~
szélesnyire tett gyűlésnek
tárgya a szövetség (confederatio)
rövidítés

Er utolsó év ^{Jul.} havában.
tartott gyűlésen, melyen a megyei
bírely sebet és 4 trász sebt
követői voltak jelen, károltri
erdőnyi fejedelmnek válasza-
tatott, s forradalmi tanácsis
lön alakította Bartsai Mihály
Teleki Mihály - ki egy kérs-
mind kinevezésnek volt -
Jasika Gabos Sasosi János és
egy kolosváni nevű trász
személyben.

I Várhegyi II Köm. lap 423

Ø Ezen orshágygyűlésre a németpártiak egyúttal fel-
tették, mely 1703. dec. 15^{én} Szebenbe gyűlve 1704 aug.
21^{én} a Kormányshék, skámsz királyi hivatalosok
és törvényhatósági képviselők hozzájárulásával fejez-
tetett be, s mely a Párhócsi útszél egybehívott orshágy-
gyűlésre és annak minden kéteményeit törvényesen-
nek és istenselen mennynek helyegyet; mindenképp,
kik Párhócsyhoz vagy az ist gyűlés bármely végzése-
nek tartják magokat hozzájárulóknak, fej és vagyon-
vesztetteknek nyilvánította s

I. Supplementum articulo rum diltalium
Transylvanien - et collectione Jos. Deukó 1.407
G. J. K.

Ugyon
ross al-
vetje
ól. Gy
m gte
embek
vigne
lly, s
zakod
lekedéssel

renderése volt, s Karolci Sváros
kivételével - melyeket a császárt
el fogtalva tartott. Magyarok
többi törvény hatóságainál
~~valóságos~~ által Hercegje
a 'srovettseg verereve es fejeve'
valosztatott. Az egyetemes foly-
tatása a császárral ~~amely~~
fen ^{nyugon} tartva, ~~amely~~ a gyűlés
után ~~minjárt~~ ~~herceget~~ ~~verereve~~,
egyfelől a confederatio más-
felől a császárt és a közben
járó felek képviselői közt
huzasabb értekezlet tartot-
tak, anélkül ^{nyomban} hogy legkisebb
közeledés srörölés ^{kez} volna.

A forradalmi, 1706. júly,
12-én Nagy Szombathán történt béke
pontyairban legkeményebb megítél
feltevéseit megmagosbra
feszítve, egybe ~~közt~~ ~~most~~ ~~art~~ is
kivánta; hogy Endré ar Ostriá'
hár uralma alól kivételien,
fejedelmet szabadon választ-
hassaj, s ar eddigénél megri-
lagosabban követelték. Hogy
ar utolsó Posonyi országyü-
lés kritikái töröltessenek,
ar Ostriá' hár magyarorszá-
gonni örökösödése véteffél
újabb bírálat alá; s II
Endre

Endre király rendelte min-
venczeiával a' titásse' vispra, s végül
a' béte s'istellen meztartása
iránt ne csak Angol és Hol-
lón, hanem Sze' Porosz
Lengyelhon és a' Velencei
Körtársaság válglyanól keres-
seget.

A köztölt felételek köiül
a' császári birtosak alig egyet
kettőt fogadtak el; legtöbbet
a' közelebbi orszá' gyűlésre
hatalmatottak; Dramosakat me-
röben vispra utasítottak; s nem
csak a' ~~szil~~ ^{szil} a' ~~szil~~ ^{szil} rendbeli
köztöltis többen találottak
olyanok, melyek a' legszembe-
tünőbb sérelmek orvoslását,
s az orszá' törvényes bel-
mánzását tárgyolták példull:
hogy a' korona az orszá'ba tartassék; ugy az egyhári mint
világi hivatalok csak honfi-
váruak adassanak, s er utolsó
be' töltésénél ne vallásra, ha-
nem szellemi és erkölcsi ké-
pessegre legyen tekintet; hogy
a' Jesuiták az orszá'ból kü-
dessenek ki, s a' rendek belé'
égyerőse nélkül seha ne
vete'ssenek vispra. A ^{válasz, mely meröben} meröben
vispra utasítottak térinthet ~~ett~~ ^{ett}

ismét Patotskhar.

A' Császáriak e' győzelméi
a' vissza törés jell' bravául szol-
gáltak. Mient a' várba került
nemesei javait erclott a' kuru-
czak, egy posztitottak most
eredet a' labontrak; min meg
vettenve ~~l' kuru~~ ^{romm} kuru ~~trak~~, esa-
ládszol Molváka és a' rom-
szió Magyar honba szaladtak.
A megmaradtakat Rabutin
kinéverett birtosá' l'at az
ny' esa szór' hűségire felelteti;
a' fegyvered erőss hit alatt
elszedatnak, és többen ardel-
titolása mián feladásitot-
nak, s' ugyre az 1706-^{on} seges-
vánt tartott országgyűlés Rá-
koti Ferenorned Erdély fe-
jedelméi lett választásat
meg semmisítet ~~ék~~ törvényt által
~~erővel~~ ~~korat~~, hogy a' kuru-
trak a' várobban került u-
radnak elposztitott javait
meg fizekse' b. Az Erdélyben tör-
tént - hozzá járulván 1706
maju Rieñ ~~Bumelins~~ ~~vett~~ a' frankulon Pamillies nel vete
fényes győzelm a' ~~Frankulon~~
okortak hihetősén, hogy a'
császári birtosát a' Nagyrom-
bati

Sombati értekezletet oly kör-
nyeden szabotás felbe.

Az ~~Magyarországi~~ ^{ist.} ~~Sombati~~ értekezleten
Kerületi Endégt Petri do-
riner Teleki Mihály és ke-
mény Simon képviselték,
kiket a' forradalmiaknak Husz-
ton Junius Men tartott tanács-
körmánya avegett kuldött
vált oda, hogy Endégt Szabai
választási jogát fen tartsal.
A' császári biztosok aromban
mindvégig vonakodtak öket
mint Endégt követelt elfogadni.
Az ellenkezéskor a' császári követ
indulása után meg hsz-
száron ingadaratt a' Szere-
csa a' császári és a' forradal-
miai körök. Magyarországon
ben a' háborúnak erejét
folytatására célkerülnél
latta a' császári meg erében
Rabutin ^{serge} nagy részével
Endégtből kivonni, ki csak
annyi katonát hagyta
hátra, mennyit a' város meg
örzésire mulhatlanul kúrtse-
esnel tartott. A' körülményt
sznara fordítando Petri
szamos

srámos sergessel Erdélyben nyo-
mul, Betlent Gorgeny ^(újbold) bébesri,
srámos városát falait leron-
tatja, az országba dialványt
kötészt, a földnevet a Rátori
műsegire felelteti, a törvény
hatóságokba tisztviselőket ne-
vez, s Rátori bejöttére aru-
tat elbeszéli.

Rabutin magyaroknál had-
járata sikertelen volt, s mi-
több ar ösrt Tolajnál töltve,
a tiszta melleli Egaly sergiben
nagy pusztításokat tett. Hogy
a császárnak a kezeise meg
abbol mi kevesse idevessett meg
teltrid abbol, midént 1704
elején a betri hadi tanács-
ban meg komolyan vitatta rodott
tad, az csar a császár egyenes
ellenreében talált aradályra
aron esrne. hogy Erdélyt egy
időre vesztire hagyvan, min-
den ^{erőt} ~~erőt~~ magyarokorra dallönpontossával
pontossával. Sige - kit a Stebenke
troult kormányse' és főu-
rad süngetesere Rabutin ke-
ve' esapattal Erdélybe küldött,
ott némi előnyet visott ki Pedri
felett

+ Erdélybe rendeli

felelt, de nem gátolhatta,
 hogy Pálosi Ferencz 1740^{ke} márcs
 20^{án} a Mária Terézia ösve hívott or-
 szág gyűlésén fejedelmek valóságos-
 ság, hol az ifjú Erzsébet Mikalcs mi-
 vel az Oroszok házi uralmába bele-egy-
 gyezett sánmúri; & az Oroszok házi
 uralkodásat örök átör alávetit; a
 nádorban sronutt gubernátort és fő
 urakat bevezetésre ititték; országot
 hivatalnokokat tesznek; s több tör-
 végzetést torgyáro törvény cikke-
 ket készítték. ~~alatt a tör-~~
~~vény cikkeket példányokat Pétri~~
~~Szebenben, Kuldúen, s Batizse~~
~~székhelyeire, s más helyekre~~
~~székhelyeire, s más helyekre~~
 meg, s kormányselel pedig s ar un
 rendből többen ellentmondást
 bocsátván ki, az ország gyűléstés
 az abban hozott törvény cikkeket
 semmit érőnek nyilvánítták és Pa-
 losi fejedelemségének ellenté-
 mondanak.

Pálosi Ferencz a több sándoravott
 Mária Teréziával seregével Brassó ostromá-
 ra menni; s a sándorokat az
 hamas megválttatván Megyel-
 honba távozott.

az Erdélybe történetet meg érve a Cousvái
 Rabutin, ~~székhelyét~~ ~~hosszú sándorok~~
 a parancsra atott álló mintegy 6000
 fős sereggel Felcső Megyét
 s ~~székhelyét~~ ~~székhelyét~~ ~~székhelyét~~ ~~székhelyét~~
 hogy

Kivitele is shown an silaluarwa lön I., it
manväsärhegi tövénrikke kinyomat-
van, ahokmak kët. p. wänzai

I., Art anni 1707. Mväsärhegiin' con-
dini; löid supt. art. didt. Trannu es
collect. Jos Benkö' rap 408. G. J. K.

+ *Erőlyke visszavonulati a Normánysáék.*
 nek febr. 20^{án} és márc. 7^{én} közötti idején,
 „Kettő könyörjésről folytan kiborításon leírva,
 „Tábor a pártitól és hadifoglyok, ha
 megrémek bünbocsánatát bíróságtól, több
 belk közbejárására írtok Péternek és
 „Bárágón visszavonulván. - Kik az országban
 nem elhemen harcosalföldre menekültek
 az ottani fidelemnek ajánlatát fogadják.
 „Miként Lipót 1708^{ban} megrémek a kama-
 róni jövedelmek, melyekből semmi sem tart
 meg magának, jövedelmének az új szűke-
 gésre, a hadiköltségek és hivatalnokai fi-
 zetésék fedezésére. - Aztán, kik a jöve-
 delmeket kerek megrémek elvették, hogy
 miként eddig is kellett volna, a Normán-
 ysáék és Normánysá táborunknak har-
 kizósatokai kintjének. - Miként márc.
 21^{én} és nov. 14^{én} kiegészítendő rendelkez-
 ket egyaránt már közzétesse a
 bírónak, hogy a kihágások elkerülése
 végett szorosabb fenntartás tartson. -
 „Kérem a makarok javainak a rendek
 által a közhatalom elkerülésében szoros
 rendtartás ~~elkerülésével~~ szűke-
 gésre, a leírás végkifejéséről, ha a kintjében
 megrémek a közhatalom kintjével
 vették meg, melyek elkerülésére
 közhatalomnak, amelyeket a pusztára ga-
 rancia által kitiltandó alapok nagy aron
 kizárás, miként a nem közele a kor-
 mányosáknak az elkerülésük iránt nyitva
 más vagy máséklése miatt len ajánlat. I
 A Váskor fennis rendelkezése

I. Resolutio Cō regis ad pres-
 tubernū regni Transilv. pro subleva-
 tione eorum, qui in fidelitate pro-
 stiterunt postulat, per quam promit-
 titur amnestia delinquentibus, occa-
 sione introitus grōy, Præbutin pu-
 blicanda, recommendationis apud prin-
 cipem Valachia eorum, qui vivendi
 modis dedituri eo migraturi sunt.
 Redimunt Fiscalium publicis neces-
 sitatibus cessio, et militarium
 edessum reformationis.
 Die 17to Julii 1708.
 Váskor II. Köv. lap. 635.

Adabusin a paranasal alatt álló, mintegy
6000 főnyi sereggel felő M. országotól
megindul s nem az erdősek, hanem
a borsai angyalokéknak nagy körűl mindén
égetve és pusztítva, mintán strázs
Kánlyi utronna alól felmentesse, a
nékkel, hogy a körűlre rajongó kurnerok
től felmentésé hatott volna. —

^{korül rajongva}
~~hogy a szamos kumtörés felvétel-~~
~~tani képes lett volna utjában, min-~~
~~denütt egyetve és pontosan, min-~~
~~ten a radat, Karolyi ostroma~~
~~alól felmentetve, a St. Flunged~~
megyei hársabán ^{át} Endégle is
kerít, ^{meg} értet. egy nyári parancsban
valóban tudtul, ~~meg~~ ~~hí~~ kijelentve
jelentő, hogy valami meg nem
hódol, turrel va jól standje is,
Tige Sebenből kijő, magat Ra-
butinnal össze köti, Perhar-
orrapot ^{szomszéd} ~~hí~~ ~~meg~~ ^{is} szamos ca-
ladókat, költés a Fejérvári és Engedi
tanárokat és több papokat kiviszen,
Rabutint a Engedi iskola meg meg
maradt javait sejből felpraedél-
toltja; sergei ar egész honban sét
járva, Abrudbányánál Désmel
és az Alma's vire mellett szamtolan
kumtörést levágnat, Kettent ké-
vesül, ^{on} Gorgenyt ostromala' vette
Mire a Gabornol hadait tétikál-
laska hejker tetien, csapatjai egy
részevel Sebenbe megy.

Miköz Mihály Horvathéti és
Csiki kumtörés táborokba megít-
ven Rabutia bejöttét, a nemesség-
nek és földnépnek megparancsolja,
hogy oda hagyva házait, Moldába
Költözzenek.

Költözeneb; mely parancsmat,
milon tramoson engedelmés-
kednebet, a hon maradtat fel-
procedáltoja. Szalott Rabutin Acton
Ervedest Eulduen Haromszél és
Csit meghodítására, er a Moldva-
ba költözö családot az Ojtozi Szos-
rosnál beérén, többet közülled
levág, másolat elfog, s vele levő
máshait és podyáspait nagy
részt magával viszi. A megma-
radtat a legnagyobbulabb állópalka
étes az idegen földre. Innen a
~~Szabó~~ ~~szabó~~ Csitnél fordítja
~~Szabó~~ ~~szabó~~ csapatjait. A Csitnál,
honnan már a nemesség minde-
nestől Moldvába szaladtvott,
meghodoznak; de a Gyergyaiak
meg mostis Rakóthar ra-
gostadán, Elekes és Andrák
kurute fő Király birajok és
égg költöz levő nemet kurute
kapitány birtotására a meg-
adás vójett tett három szori
felszólításmat sem engednek;
a Csitból Gyergyba vivő utotát
elszánvohát, s magotát az erdőn
táborba vens: de Acton bizonyos
oláhokkal verérettetve, járát
lans

nemis mindaróval tetemesen
meg töve lévén - Rabutin vezér-
hegy Bácsba utarott anélkül, hogy
ott ^{in Ulyan} ~~na~~ hegyenél orvondhetett vol-
na, ~~hihetösen~~ ar előbb Veterani kemébb
s ~~házelebről~~ Staabsberg irán-
nyában tanúsított fehérségség,
A közjő kórára gyakorolt vétéj
vággya buktotta meg a' külföldben ^{műgy}
~~sz~~ ragaszkodást tanúsított bol-
gat és vitéz táborozót. Erdélyben
állando emlékeztetést hagyta hátra
arattal, hogy a' hon szűz és törül-
menyzeit a' visnyával ~~sz. há-~~
molni nem tudó oktatlan ^{szűz} ~~plati-~~
~~tiája~~ által meg súlyosbá tette,
s csopostos szenvedéseit meg
nevette.

Rabutin hegyébe Cusani ma-
radt, ki midőn a' karaszbei de-
voslására melegebb jellemet
tanúsítva Krichpaumb kül-
detett hegyébe nemet táborhoz-
nal. Ennek bejövetelekor Rabo-
tri kórház ^{Erdélybe} ~~hagyta~~
ki fészesebest beívette, de
Krichpaumb csapatjaival u-
tanna indulván, kórházi anél-
kül hogy a' esztét elfogadta
volna, hóprásabb elő's hátra
vonulását után Dees felé kiment
~~vagy~~

~~magyar~~ az országból, Nyurót
hagyván maga után.

Károlyi kimentek a' sergés-
ben lévő több Erdélyi és vészi
srötnek. Ugyan ért tényleg aron
samos Erdélyi családok, s közt
tek az Enyedi és Fejérvári
Tanácsot, kitéve Péter Kurutkai
erővel, vagy nép igirattal
magukkal vitték, s kik külsőleg
nagyobb nyomonosságát szentesítették.

Krichbaum Nyurótis kihajtván,
nyilaparasát bőséggel az ország-
ban, hogy miután az elleneséki
vannak, a 'térangó' kurutkai
a földnépe porították. De nem lévén
fegyver a nép körében, ~~csak~~ a'
Tábornok szabad seregekkel - ki-
két az ado alól kivétel - csapato-
kat állít. Itt serget gyűjtöttek Csik-
ban Botskó János, Harom sereken
Németh János és Turi György, de

mindent a' Német Kurutkai nem
volt mellettebb a' magyar ^{kurutkai}, vagy

a' magyar labanor ^{kurutkai} sem ~~magát~~ magát feljűltmunkatái
feljűlt a' némettől a' tolvajságban rab-
lásban és porítottásban.

A földnépe nem tudta, hogy
a' kurutkai feljűlt a' inkább vagy a'
magyar labanortól. Itt az egyik =
től

töl fen maradt elpraedálta a'mo-
sít, s ha ebeiden Kurutz volt
milla estvère olykor Labaner
ékeret. +

A Kormányosok Szébenben csak
16 tagra apadván, s 1708-^{an} a' fököd-
mányos meghalván, egy 16
tagból álló birtasság felállítására
hozott javallatba, mely 1709-
szolgálatgátelés kerébe anél-
kül, hogy a' rászórtak lecsende-
sítésére hatással bírt volna.
Krichpaumb 1710-^{an} halt meg,
s Steinville tábornoknak adatképet.

A Mészárosi országgülésről
Kormányosokhoz hivatali Ra-
kotit Magyar honba. Az általa kép-
viselt forradalmi ügyek most
utolbróttott aron ponton, hol
meg kéjes lett volna kifejtett
szellemi és anyagi ereje hatalmában
állott eszöveikhez megfelelő ered-
ményt biztosítani. Aron pont volt
ez, melyen túl, minden, ki ma-
gánál nem kéjes határt szabni,
önigillatossággal veszel, s minden
forradalmi, ^{me' leterjedt és} más elleneségi ~~személy~~
tanácsadónak, ön magát kell, hogy megemlékez
felismerje. A' szovettségnek a' létező
kül és belviszonyaitól kifejtett
szellemi és anyagi ereje, s felhasz-
nált eszöveikhez képest hatalmá-
nában ~~áll~~ volna az öndényvel
egy.

4 I közből a kőn leírások némely meg-
valósított hangulata is a császári ha-
talom szilárdulásának mutatva.

Jószág a kormányzóknak illik.
1708, szeptember 14-én, katonaságot kényeztetve
Szept. 14-én kinyilatkoztatta, miként igen
őhozájának hogy az ország a partusis által
vánszeredestől bajoktól s károsítástól a ka-
tonai kikötésből is meneküljen; de seb-
ben az rendelkezés is megjelölt kell
nyújtani, úgyvala, hogy a katonaság ille-
tőleg kikötés s mi legyen kényelem en-
nekhez fogamodni. — Egyéb ismét krieg-
baum tábornok új rendelkezésekkel látta.
Witt el, mielőtt a katonaság a had-
családot elvárták a szeptember 14-én,
deket csupán illő ársért kapván, a bar-
mokat megkímélte. —

Itt megürülte hivatali helyet
mellettségek ismét ideiglenesen fogynak
bevételeit, az így tegye meg a kőn,
„kés / Candidatis / s a fejedelmek a diplo-
„tali köthetése a teheresség megfogja
tartani. I

A fennebbinél valómivel mes,
febb meg a 4 nappal később kell te-
sítve, melyben a császári kinyilatkoztat-
ván, miként gondja leend hogy a belkő-
nk leendő elhelyezésnek. — Ennek könnyebb
eszközökkel végtelenül, hogy így
a tartomány, mint katonai kőn a
a rendelkezés együtt a kriegbaum tábor-
sok rendelkezése alatt álljon, kinek az
adó kőn a szeptember 14-én felhajtás is ille-
s a rendelkezésnek alá-magyoktat

36⁶

I. Secretalis resolutio ratione hy-
bernorum militaris disciplinae, et va-
canti officiorum provincialium pro-
interea provisionis modo institutae
ad gubernium Transilvanicum de die
14 Septemb. 1708 directa.
Náthegy II köi lap. 638.

valahánykor ő az adó kén, ezt rögz
sín megadán. A főpénztárnoknál
hagyatik akkor írvény, hogy az illető
fizetésé részleteként pontosan kifizet
"sehesék, nem akarnak a fűjelen, hogy
a közigyelmen fűjelenek jűjelen nélkül
hagyallanak

A fűjelen éven fűjelen
Bűnyű jűnyű is megadán s er által
a kormányokk rajjai skama 3ra apod.
"vén, ezek nov. 6ra kelt is Sajratok
Káston kövejek által felszűjelenek kei.
vénjűjelen arivan folyamodtak, hogy in
a kormányokk rajjai mint más iűjelenbe
jűjelen kormányokk rajjai hivatalokra keltű.
Kéde /claudatio / sehesek, kéchmök
a réli skállavolák, katonai kihajások
is fizetésék, a hű alattvalók felszűjelenek
kéde s némely külvívűjelen hivatalok
is kifizetésükön.

A fűjelen 1709 január jűjelen
Kiborításán kiasatán fűjelen
Bűnyű jűnyű halála felett, amél is
inróbb mivel ő az uralkodókoi iűjelen
sokképen érdemeitese magat részűjelen
vívűjelen fűjelen ki sajnálja, hogy a jelen
körülmények közt bűnyűjelen, országgyűjelen nem
tettathatván, a kifizetés magat részűjelen
nem részűjelenek s így az skent-kötlevél
legjobb ügyekere mellett is megadán
nem lehet. A rendek arókat kik az őgy
gyűjelen rajjai skállavolák lenni, ha skállavolák
vagy skállavolák menekülték volna is
hűjelen skállavolák vagy hűjelen skállavolák

szűjelen a kormányokk rajjai pénzei, minn a kamorai jűjelenek
folyamodnak a kifizetésükön.

I Mandatum C. regium ad Gubernium
"nium Transilvaniae directum circa reparti
"tionem et collectam tributarium gñi
"arum Profecto pro militiae lator
"municandam ca. adque bellica una
"cum redditibus fiscalibus applican
"dam et ad inde fiendam provisio,
"nem salariorum de die 21. Sept
1708. Várhegyi II köv. lap. 611.

is szöveket egyesítőleg alakították, az ő
gülei tartózkodásai, egy 16 raji bírók,
minny, az eddigi tanácsosok közt, az
idősebbik elvételre alatt, az is 16. hiva
sali helyekre, ha lehet sejtésnek 16nál
többet fel, hogy az ősi gyakorlat hason
latosság legalább tartassék fenn, a vi,
kavics a fejedelemséget maradván.

Er alkalommal nem csak a hiva,
valóan feltételezések, hanem a hűség,
ben meynasáradak névsora is, külföldi
fel, névsorok kiegészítés, kik maradván,
sak folytatásoson a harabon? Kik ta,
váltak el szabadsággal vagy a nélkül
a semleges helyekre, Mottóba is oláh
öröge? Meddig voltak ránt? Mikor
és hogy jöttek vissza? A visszatér
tek után, hogy visszelik magukat?
A névsor idjéniek járja köztük
a kormányzó táborokkal.

A fejedelmek gondoskodni fog
a birodalmi kello segélyezéséről,
úgy a kinevezés, min a felsőszéki
befoglalt jaraikat. - Hogy a bajm ad,
dij is segítőve legyen, a korm tábor,
nok oda ~~vala~~ is a siva, hogy a ~~széki~~
~~ket egyesítőleg munkálja a közt,~~
a székkel egyesítőleg, kik hiva
köznyaragásában, min a katonaság
életmérésben - segítőre nyújtak.

nok. - Er is Aug. hav. 10. éskert le
a Valasztás: A felkeltett kinevezésben. rendel kinevezés / candidatus / is a korm. sál
Kinevezésnek, Cathol. N. Halas Dvón, választás feltételeinek / presentatio /
Tanácsnok is rendek elvétel is for. folytatni kinevezettek: c
Dameggi főispán, s minn öregebb

I. Decretum C. regium quod
„dianse in spehem entum defectus qu
„berni occasione interventus nptis
„Gubernatoris deputatio erigenda in
„sinuatum, subjectorumque candid
„tio et presentatio demandatur,
„directum ad reliquias gubernis,
die 7 Januar. 1709.
Várhelyi II köv. l. 643.

~~...~~ a részleg ^{Kiosztás} ~~...~~
a törvényhozás ~~...~~ az egyé,
nekre ^{idő} felhívják. - Imen lat,
Istik, ~~...~~ mi kevesebbé,
hott ^{az igazságos} a talán nem egyiken alaplatamit, orille,
to' hatóságok igazságos kiosztásában, s men,
nyire kevesebb talán kevesebb alaplat a bay
fő okát az igazságot kiosztásban, holtot az
leginkább a teljes átlatamot nagyvonal
alopult. - A párt ^{utól} ~~...~~ vidéket, legyenek
orok lüdziek vagy ~~...~~ a kuszorok kénél neve deatl is mere
hasán, krasma mezejek, vagy kővár
vidék, ha a kéri fejjesek vlt elhatnak,
on ország körmegbősejre meyleket ~~...~~ rooni de oral, de oral ^{a fő budi} ~~...~~ mennyi
sini, ellenkerő esetben az egész ösveger ~~...~~ a budi ^{...} ~~...~~ mennyi
on ország levén kinsalen kordok. ~~...~~ ^{...} ~~...~~ mennyi
Az is vidéken, svábbá, nem a körné, ~~...~~ ^{...} ~~...~~ mennyi
pet, hanem a párt ~~...~~ kell ellenégek ~~...~~ ^{...} ~~...~~ mennyi
tekintet. ~~...~~ ^{...} ~~...~~ mennyi

És által meg alfoz talca tartott

tesel peldével

^{a fő budi} ~~...~~ mennyi
a budi ^{...} ~~...~~ mennyi
teljesen ^{...} ~~...~~ mennyi
szajel esil. Az aillul oda rendele
kallinasaj ne a kőmipet hanem a
párt ^{...} ~~...~~ mennyi
rolt mennyi ^{...} ~~...~~ mennyi
ni ne mere sialjan mi ha meg is tör
Tennél az ^{...} ~~...~~ mennyi
hannan az ország ^{...} ~~...~~ mennyi
síl valinnit ha a kőmipet ^{...} ~~...~~ mennyi
+ a xepelug'oknal

És nom talca az is az egyé
t kőmipet.

A' katonai végrehajtás, csak a ki,
kerülkezen esetekben a hadi és tartományi
birtok egész részével s az utóó
jelentésben ~~...~~ ^{...} ~~...~~ mennyi
vén; ^{...} ~~...~~ mennyi
a felhajtás ^{...} ~~...~~ mennyi
tebe is a katonák csak 3 nap elteltével
vehesek élhetnek kőmipet a végrehajtás ^{...} ~~...~~ mennyi
on er ellen vérdet a kőmipet ^{...} ~~...~~ mennyi
testileg is kőmipet ^{...} ~~...~~ mennyi

A' kőmipet ^{...} ~~...~~ mennyi
hagyatott, hogy a múltévi ^{...} ~~...~~ mennyi
felhajtás ^{...} ~~...~~ mennyi
meg, s, ha a mielőbb ^{...} ~~...~~ mennyi
kőmipet ^{...} ~~...~~ mennyi
éoben a tartomány ^{...} ~~...~~ mennyi
re kőmipet ^{...} ~~...~~ mennyi

Mint az jelen párt ^{...} ~~...~~ mennyi

A mi^a smelt telt haktól meg
 hátrálva) az eleven edesít, a mi
 pedig felsőlegesen szolgálható volna
 ki, az fieszesíté viddat.

Jellemei fejve a felső
 élén, hogy az ország a közhatalmi
 pártisát alatt majdnem minden
 másholból kifogyott s a katonai
 szállítások által rettentően ren-
 vedett, a szállítások csak a legel-
 kerülhetőbb esetekre szorítottak
 s ezekkel is a tart. birtosnak a ha-
 dibirtos megfeszítésére kiadott
 iratokon szűksége; az eleven-
 től a fűvart megfeszítés s ezen
 kívül meg büntetésre szentvednek,
 úgykint a katonai az igazsá-
 goshat, a mely hibája miatt ka-
 vódil el, megfeszíti. - A parancs,
 valóban az erődítésnek kiigathi-
 kósán inogva munkásokat kéri,
 amálintabb szeptemberi levelek
 által kövvelni, sily; azok kiren-
 delése, a multhozlan szükség
 esetében, a tartományi birtost,
 moing itjav, a főparancsnok-
 kókat illeti.

A fejedelem meg van
 egyhőve, hogy a fő-tartományi
 birtosnak akens, mint régebben
 láthatott, helyreállítását az ország
 és igazgatás érdekében egyaránt
 kívánja és semmit sem itaj-
 tana inkább, minthogy a kívül-
 mények olyant volnának,
 melyek közt rendet ország-

gyűlési lehetne tartani; az új
katonasági törvény felállítására,
útasításának elkészítésére és
több más kövölgyök tárgya-
lása végett.

Ejzok gy akorlatat
a kövölgyeket lezendesede-
vel östörén újraszám a felső,
adig, míg megvárakoztat,
az országos törvények változása
en alkalmas egyent, hinek tra-
tiságában álland, mindazokat
végrehajtani, miket a katonaság
elszállásolása, elhelyezése és
kövölgyezésére vétele az ország-
os törvények a főhadibír-
sattal egyetértőleg rendel. - Hogy
pudig az új katonasági törvény-
jének amályiban megfeleltesen,
a törvények mindazokra vétele,
mik a katonaságot tárgyathat,
szorosan egyetértve a parancsnok
táborokkal és főhadibírsattal,
késztörvény egy útasításra szer-
jettre az legfelsőbb megválasztás
aló. - Célországok tartja a felső
köz a katonasági törvények
en fő és anyai alkotásokból
álljon, hanem katonakeresületen;
az első szabvány, a fő katonasá-
rangnokság és fő hadibír-
sattal, a többi pudig a kövölgy-
hadibírsok mellett tartózkodván. -

Azon vidékekkel szembe, Kóni-
kerékben, melyek Erdélyhez fognak
tartozni, de jelenleg vagy állam-
díval vagy olykor-olykor a par-
tisok által elfoglalva tartatnak
s hová armálfogva a katonaság
élelmé felhajtása végett a szem-
szed kerületéből jár, az is, ke-
rületben legyen két birtos, egy is,
ki ott maradjon, a másik, ki,
az elvontató katonasággal a
szomszéd vidékre mehesse
s ott tartománybirtosi visze-
ben eljárasson. —

Vatalkormányos a katonaság
számará élelmiszer vagy ennek váltás,
járt jár szolgálatok, a katonaság
szállításának egy eredeti és másolat
nyugtát közzét adni, mely közzét
a hely színein levő tartományi és
hadibirtosok közt az utolsó látomo-
sok, a kiszolgáltató pedig a tarto-
mányi birtosnak közzétét, hogy
elne, ha az eredeti nyugtát el is
vesztének vagy az ellenőrzés miatt
a közhatalom az igazságszolgáltatás nem
felhajtás meg a nyugtát másol-
tatásból a havontelti igazságsz
lás J. Computus / meztörténetek. —
Ha a katonaság valamit illető-
gét karkatalommal volna ke-
vel felhajtani és illyetű felhajt
~~nyugtát~~ nyugtát adni vonatkozó,
a kerület katonaparasztsága,
a hadi és tartományi illető

birtokok a helyi igazgatás a
 terület felül kerülhet elvétel
 s a szereskei máské elvételé-
 sére is büntetést szigorán. -
 A paraszok beadhatarásán 8,
 legfeljebb 14 nap határoztatik,
 mely után alapú mentő nélkül
 semmi parasz nem vérték fel;
 nemkülönben, ha a havantéri
 östörhámszónak a tartomány
 részről a látomóhott nyugtá
 nem adattak elő s e kián al-
 piron nem okadatottatik, belső,
 másokak helye nincs. -

úgy ezen, mint bár mely más
 kikötés esetében a törvény
 vizsgálván

Ha némely határozatok
 a határozatokra vagy más felelős
 helyekre oly távol kerültek
 hogy utána a felügyelés a hatá-
 ris tartományi birtokoknak lehetlen
 volna s ha az is lehet, a
 nekik utalványoktól élelmiszer
 megnyújtattai nem akarnak
 az utalványok fogadását a kistuljál-
 tatosok menziséjének igazolá-
 sával szolgálni, a mit netalán
 az utalványra felül vizsgált volna,
 annak beértesítése is, fennmarad,
 mint általában ^{katonai} az egész különis-
 ben ^{szigorú} a rár, de is
 ilyenmü nemketi ^{csapatok} ~~katonai~~
 értesítés. -

Ez intézkedés folytán köin-
 nyen eszközülhetett, hogy a
 részterületi östörhámszón az

leges törvényhatóság és a hadi
 bírók, mindenki mindent
 jövő hó törvény megfontolását,
 az az ország számára a fő-
 hadbírók vagy annak helyettese
 és a tartományi főhadbírók
 közt mindenki és mindenki vég-
 hetetlen, melyről jelen
 tisztelettel az ország, bírók,
 ügyes és fehérek, a hadi bírók,
 mindenki képviselő hivatalnok
 pedig az ország fő hadi bír-
 ókig él. - Ami tovább,
 a főtartományi bírók ellen,
 az a főhadbírók megfontolá-
 sa nélkül semmi írás.
 Mivel nem lehet, valaminek
 ellenben a katonai hatalom
 kirendelésére mindig a
 tartományi bírók felké-
 rése szükséges. - Ez utó-
 sonak akkor van helye, mi-
 dőn a katonaság ellátása
 magánjében meg nem
 történik. - Így az a rend-
 rendő katonaság számára
 a tartományi és hadbírók
 határozatok el. - Hol az ellen-
 ségtől félelem nem folyt, sem,
 sokat ne rendelkezés a
 tartományi bírók a

Felhozandóként szóló írat
várná a katonaság vereső
fő vagy altisztnek átadván, a
katonaság számára az első
három nap a szabályos
szabályok kivétel semmit, utm=
sán minden részlete, egy ga=
rass és 3 nap múlva is,
més egy garass íratvárná,
hon. - Iren felül bár mit is
venni, amálisrább a népet
bár mely testi sanyal gattatással
illetni, kár megsejtes és kemény
büntetés része alatt, tilos. - Vata=
mine, továbbá, a fő hadiparasas=
munkák s általa az egész kato=
naságnak keményen meg van
hagyva, hogy a katonaság
birtokos eránt minden a polgá=
rök és katonaság köze fenntar=
gó inkább a legmértányosabb
szükséglet legyenek; aronképen
ingyeket az egész bi=
szottság oly válatatásai
oly felföldre katonaságintéskül,
kik a felsőbb rendelethez
és a közhépeket egyaránt
vidjei legyenek, igérve ő,
felsője, hogy a katonaság

fités^{es} és a raktárak ellátá-
sáról, melyekben az ország tör-
vényes rendelkezésait felül mül-
tának más országai jövedel-
méből is gondoskodni fog.
Minthát pedig a felszökés így esett
értesére, hogy a törvényhatósági
altestvérek a köztovábbal alkál-
mával külföldi "kiközösítők"
követnek el s katonái rovarral
alá foglaltak be több szegényes,
mih a tartományi stílusjegyre
vagy a kintstár által fizesett
kiszármazású díjazására
tartoznak, ezekben legelőbb
is azt tudni a felszökés, hogy
az ilyen kiközösítők környékéről
"vannak keményen büntetendők";
továbbá, hogy az ország ki-
kerülhetlen stílusjegyre
tett rovattaloknál mérséklé-
tet viseltetnek; minden eset-
ben a kiszármazásúknak, hogy
kiközösítésre kétségkívül
ne legyenek, az illő fizesíté-
s megadva s mindentekről a
botrányoktól — Scandalum —
kikerülésére véget a főhadipa-
rancsokat is értesíteni. — Er-
pedig röszkényét így, míg

az országgyűlések iránti
gyakorlat ismét helyre áll. —

Felülly az iránt, mis termi
Tháudékóznak, ^{jövőre} ~~mostan~~ purdy
minden vonatkozóan előt
annak szükségies és népfő-
nes, ő felségének meg-
enyvesének bevarása
végett sejesnek fel: az
ilyserü régibb ^{salamint} ~~vetemint~~,
az újabb költőket
Thámoz adván az öst-
vezűlendő rendeknek,
ingy minien, ha a stük-
ség ingy hotná ma:
„gával, ő felségének köntve
vagy köntverellenül az ingy
keretvi által. — A kintstai-
tól firectt hivatalnokokat
folyó firectsük. Kiadá-
sa megrendelsetett,
hátramaradt firecte,
sök is után jövőstätt-
ván, mikély isten se:
„gelyével a wend s
béke helyre áll. —

mellett a kezenben a nyugvott st. f.
 ként a főhadit birtok is; alsóbb
 tartományi birtokok amilyen lesh.
 nek, a hány katonai vidék lesh.
 az országban; a szélbeli st. f.
 utakon, melyeket a pártisok ottan-
 ottan elfoglalnak, még külön al-
 tartományi birtokokat kell tartani. —

Hogy az élelmiszerrel az
 adóvétel átvesse a katonaság,
 „nak átszolgáltatása, a nyugvott,
 nyugvott kiserelését is általában
 az ellenérködés a részben
 st. f. kódás vidéki birtokokra,
 st. f. minden hibán; a tarto-
 mány birtok és kormányzó tá-
 bornok közt pedig minden két
 hibán miként törtéjék, is azo-
 „tan az ellenérködés miként tar-
 tathat sem, s hogy az ellenér-
 kök keményen büntetéseket,
 meghatározatath, — az határozott
 eljárás találm helyt általában
 a katonaság, különösen pedig
 a rár és a katonákra rár,
 ve. — A kormányzó tábornok te-
 gye a felsőbb és alsóbb kiserelés

Stross kötetességé, hogy a nép
a katonaságot testi kinnasok
és veréseket ne szenvedjen is legzen
ügyelettel arra, hogy a királyi tar.,
„tománji bűnök tisztességben
tartsanak. —

Ugy értesült a fejedelm,
hogy a törvényhatóság alászkok
a követvatalok alkalmával kü-
lönböző szabályokat visznek
véghez, s mi az őg stílusjegye
tartozik s a tartománji kine-
„sárba volna precedo, katonai
vatalat gyanús veszik fel;
Az ily eljárás kemény bünteté-
alatt tilalmatottk; s ha va-
lami vatalat kell semmi, amik
mészekelt memjisegben, s addig,
míg az országgyűlésnek folyamata-
ba indulnak, a fejedelm jövő-
= hágyása nyomán sértésnek,
az ~~az~~ ily vatalatokról a kerelők
a jövő országgyűlésnek és a
fejedelmnek stámentni tartoznak. —
~~Itt~~ Kéneket firetésök a kón.
kinestárból jár, arukat pronto,
son megkapják, s ha isten ke-
gyelméből, a béke helyre áll, a
hátráló firetésök is kifognak
szolgálatni. —

mikint lehetne esztendőnk, hogy
 a harai arany és ezüst pénz
 kivételé megfizetassék? I
 A femis rendezés a hon állá,
 „pótán több oldalról vesz vitágra
 s kiltővősin a katonaközhagyás.
 kas illetőleg nem annyira a tett
 intézkedésekért endekes, mint
 azért, hogy mi mindenkéll
 való az ország ^{bajainak} ~~nyomora~~ csak
 részbeni megdrámtatásért. I
 „fenni, ha a legfelsőbb rendezés
 végre hajratik; mert hogy legna,
 egyéb részben papírban marad, ~~hatszáz~~ ^{kettszáz} nem ~~semmi~~ ^{semmi} ~~ere~~ ^{ere} ~~ad~~ ^{ad} ~~alatt~~
 az ország ~~folgyat~~ ~~rást~~ ~~nyomora~~
 birtományát. I, ha az említett
 intézkedések valószínűek, az or,
 szág nyomora ez esetben is
 csak egy könnyebbé megvala.
 Azt a baj legnagyobb részét
 egy korszak fennadalm alatt
 meggyűlt így kellenni, mint
 anyagi vésztében felüld s
 az országta ~~nehéz~~ ^{nehéz} ~~nehéz~~

I Resolutio Co regiae ra,
 „tione gravaminum hyberna,
 lem intercessionem militum
 in annis 1708, 1709, 1710,
 Concernentium et per reliquis,
 gubernii et deputacionem
 Transilvanicam prodeutora,
 „rum 26. octob. Anno millesim
 „pto 1719 facta, cum eis
 cum descriptione impositio,
 nis contribuentium. -

Várhelyi II. Köv. lap 654.

Eremlelet ~~széles~~ ^{széles} ~~pontra~~ ^{pontra} ad
 melget i hat ország elolmérését
 tanyponra több más hon tanypon
 rendelkezéssel kölcsönös nyomon
 tásban megjelölés
 érem ~~ad~~ ^{ad} ~~alatt~~

Decreta seu Descripta Casano
 -regia vulgo Regulamenta milita,
 -ria, partim pro Provincia Trans-
 sylvanica, partim pro regno hun-
 garia servantia ad observandum
 De novo impressa; ut eo magis
 venissent ad notitiam illustri-
 morum DD. supremorum et
 [tit] V officialium Indyltorum
 locorum; et se se excusare non
 possint, sicut hucusque, quod ni-
 mitum: non sciunt, quidnam
 contineant regulamenta, que usi-
 nam melius observarent, quam
 hucusque.
 Claudiopoli, Typis academi-
 cis societatis Jesu. Anno M. DCCLXX.
 Fel. Pet. Sum 1122.

szemek magok magokban na,
gyorsak voltak, sem hogy bír
mely okoseri keretes által te,
semest könnyűvé lehet való
edzőközlés. - Ily körülmények
követ ~~az okoseri keretes által~~
~~keretes keretes által~~ rendeletek
a felső rész királokai kielégí,
"tik, az idősebbi hatalom szöly-
keblü magok által a diadémre
ragadják, és magyan álló szö-
melyes évek lelkökismeretük mag-
nyújtatásával is szölyálnak,
de is az is mivel a bajok
elretek, a helyes, hogy orvost,
"nák, inkább az újabb bajok, mint
az ~~egyed~~ köze dorozandók. -

Wickprau. 1410 - halt
meg az orvost isekely sérvéses
vívén magával - szölyába, szöly
Steinville Itván tábori németek
adott helyet. -

Mig eként szölyben a forra
"dalom véget érte, Magyar honban
is, bár ha később en, hatal,
más léptekkel szöly végyezés,
szöly. -

A. maos-vásárléhi országyyú
lévöl komoly események hiv.
sók Pákóchis Magyar országya. -
Az általa képviselt forrada.
..lom, most utókor állott azon
ponton, hol még képes volt.
..na kifejezetten szellemi és
anyagi ereje is hatalmábanál.
..lött eszközökkel megfelelő erőt.
mennyt biztosítani. - Azon pont
volsen, melyentúl, minden, ki
magának nem képes használni
szabni, öngyilkossággal vesztel,
s minden forradalon, ne le.
..sennek bár más ellensége,
önmagát kell, hogy megsemm.
mítse. - A szövetségnek a le.
szó kút és belviszások
köztött kifejezett szellemi és
anyagi ereje is felhasználás
eszközökkel képes hatal.
mában állt volna az önkények

34
egy hasznos ~~lehet~~ letakét adni, a
hon alkotmányát, ha nemis ö-
rökre legalább hofszab idöre crel-
szerü erőfeszítéssel látin el. de
tulzott ~~lehet~~ követelése a ma-
gát túl bészülő önzés számíta-
sai voltak. Ötöböt a rost, mint mire
megszolgált, többet kívánt, mint
menyit meg érdemelt. Midön
erent ¹²⁹ a N. Szombati értéke-
leten és a Waisa helyi gyűlésen
Káros de még helyre igazitható
erőfeszítéssel látjuk elfog-
lalva; az utolsó után kevés ma-
nyadal az Orvosi gyűlés láros je-
leneteiben más Hippocratesi ar-
tral jelenit meg. Az élet még kose-
sasabb ideig nem hagyta ugyan
megrongált tagjait, de minden
mozgásközpontján egyfő tekintetű
a bizonyosan behovethero enye-
sát jelenségei mutatkoztak; s
mintha kün és benn minden
ollene esrüdt volna, a szeren-
csétlenséget egymást értő
anélkül, hogy a ritkán felmerülő
kedves körülményet csak viga-
sra is szolgálhattak volna. Er-
aron alkotat, mely a szantbrände-
kos bünössel a kárhozat kün-
jait itt er életben érerteti; a
szan

a' mandéttalanul teredő" körül
pedig a' nemzetet öminte de
sikeretlen részvétet gyűjti.

1707 Julius 4^{en} a' Lengyel
nagyod a' királyi székét üresen
nyilvánítván, Nagy Péter ar-
zal Pátróit kívánta meg,
ki egy hová kéisőbb a' Lub-
lini gyűlésen királynal vá-
lasztatott: de ő' elég okos volt se-
rencsje hanyatlo fejnyénél
egy emelkedő csillag futóvi-
lagat megismeri, s több be-
csülettel bírt sem hogy egy
idegen királyi szék elfogadá-
sa által sorst - mely sebess
léptekkel ment végfeloldása
elibe, horájától s partivaitól
elkülönlte. Mik' károly-ki el-
lenségei vifra verésében elbő
meglepő ügyességet tanúsított
világosan bebizonyítja, hogy egy
moresz. Merencse vadász s nem
politikai kéjesség. A' Pultavai
csatával is frigyos Agostonnal
1709^{en} királyi szék történt
vifra léptével a' Lengyel vi-
srongot rágitó sodrókba törtet.

Mik' Lajosra néve, ki Pá-
tróit magyar honnal az
Osztrák partoli elmarasztá-

Sora

Tasara sürgette, s kinelemyiben
az Onodi gyüle'sre nagy be-
folyása volt a 'spanyol örölo'
sorde'si habonc hova tova nyoz
m~~u~~ltabb irányt vett, s a 'brö'
vettség eszéllal 1708^{an} July, 11^{én}
Oudewardenel's 1709^{an} Sept 11^{én}

Malplaquette^{nel} nyert fanyas győzelem
a párisi Cabinettől várhatomín-
den erősebb segély reményét
meg semmitette.

Oralutt a 'brövettség eset sorse
Magyarországomid sebess léps-
terrel ~~kezdett~~ ~~menet~~ ~~vevélend~~
fela. et Francisini 1708^{an} Aug 25^{én}
Stenvedett értelem vesztési-
get, a vesnes jelenettel ~~esse~~ ~~vegyrebuji~~ ~~habtem~~
hattem végyre'stel folyt Patari
gyüle's követte. A forraland ka-
~~ta~~ Erdélybe vőget érte, s ~~vegyre~~
a' von ~~Stenvedett~~ nagy vereség,
hol az oktelonságnal utolyárais
Stenvedett ~~vegyrebuji~~ ~~habtem~~ ~~vevélend~~
me di ~~vegyrebuji~~ ~~habtem~~ ~~vevélend~~ ~~vegyrebuji~~ ~~habtem~~ ~~vevélend~~
kegyel'fest.

Magyarországon is főleg it-
délyben a vőg timerüle's jelei
mutatkoztak. Erd utolsó országbani
má 1708^{an} Novarhely, Maxus
is Gyergo s'rében, Küküllő' for-
da és Szeher' megye'ben a 'dög-
vesz

vész uralkodott; s kevés künnet
után 1709-en augusztusban se-
gewart újra kiütötte, ^{és} még
1710-enis pusztított Kolos Do-
boka B. Kolos Torda megyé-
ben és Maros mellén.

Az ist körülmények az uralkodás
részéről minden égyerkedést, min-
den kibérülési kísérltet felesleges-
sé látranoé tenni. De Joseff nem
tartott azon uralkodó köré, ki
politikai és interkedéseit csu-
pan a jelen pillonatuji külsége-
ire szorítják.

14^{ik} Lajos nevében a világ bizo-
nyos büvös erőt kötött, ^{és} a Spanyol
örökösvölési tusa a szövetségesei
nyert győzelmei datára megko-
rönt sem volt eldöntve; ^{és} ~~csak~~ ^{csak}
szövetségesei az Angolat és Hol-
landiát - kit a magyarországon val-
lások jellemü magyar forralandis-
runt ^{namis} rólonszemel viseltettek - a Gámis
okos mérséklésre hangolák; s végre
a konban sem hiányzottak be-
folyásos férfiak, kit honfiak
utolsó elbeszítésinél a bonyal-
mat megoldását orélszerüben
itették. Eren törevisésknel és
Josef joran tappintalata tonol
- melysreent érteke hogy királyi
székeneb birtonsága nem csu-
pan a csaták szerecséjétől
függ - kösnörhetni, hogy a
hadjáratait

~~14^{ik} Lajos~~
~~szövetségesei~~
~~angol~~
~~szövetségesei~~ ~~angol~~
ministeriummal Aug: 1710
ben törökül megváltorása ~~megy~~
galtta. minél lovat kert álv Mal
boronyfual is a halborumul ellen
sigei, jeltotta a Rommagra meg
nyaltta a 14^{ik} Lajos elleni rove
éséget

hadjáratai mellett az egyezkedés
 fonalát sem bocsátotta ki keréből
 az uralkodás, de sőt a merenye
 kedvese kört a kibéltésre vél-
 120 interbedéseket sem mellekte-
 geszen. A városomjas Fleister vis-
 ssa hivatan, helyébe 1770 be September
 végén a magyarhoni sereg telyhá-
 talmu vezénylete Pálfi Jánosra bi-
 ratalt, s ezt a protestánsok irán-
 nyában egy kimellett tanúsító
 rendelet követte. Pálfi törekeisével
 csak hamar siterült a forralam
 egyidő legjelentékenyebb tagját há-
 rolit megnyerni. Karóri a Man-
 hatson tartott, ~~talán~~ gyűlésből a
 rendet vele egyezéssel már Febr
 12^{én} 1771^{ben} Lengyelhonba távozt
 vala orosz segély erőltetésével
 sine alatt. Onnan Bercsényitől s
 öndentes száműzetésével több tá-
 sától ingerelése, s több hájt-
 kállanságot tanúsítva - mint re-
 reneseje telő pontyan - lenérés-
 sel utasította vissza Karolinát
 kibéltésre, unokolo felbontita-
 sát, anélkül hogy fenyegető jós-
 sra vai ezt és a hon maradt szá-
 mos parthiveit a balsors keserű
 proharonol fenélig való irítésire
 bírhatta volna. Ők a partutól
 azon követkeretlenebb, de szá-
 mosb résreher tartoztat, kibéta-
 tust

türt szenvedését a' hon és ma-
gareitoli megváltásra nem ke-
menyítettel meg eléggé, 's tük-
re kebléből odahagyott ho-
nukkal együtt a' remény u-
tolso gyökeréig szála szakadna ki.

1797-be máry Péter tette
le Károlyi Pálfi Jót állására
a' hűség esküt, 's a' Confedera-
tio több főnökeit nem Husztra-
milyéi Rétótri rendelte-
de Szathmárra híván meg: aról
ajry Péter fogadtat el a' Pálfi
álral ajánlott előfeltevéseket.

Josef a' béte innepélyes
megkötésit nem érte meg. A'
hogyas himlő a' jelenviszo-
nyat könt az uralkodó hársa
és a' biradalomra néve kéttre-
resen becses életének ajry Péter
hirtelen véget vetett. Er eseményt
- mely az egyer ledésre gátlólag
hathatott volna - Pálfi és Ká-
roli gondosan eltitkolván:

ajry Péter késrült meg és Ma-
jús Péter fogadtat el inne-
pélyesen a' confederatio jelen-
tevő főbb tagjaival a' béte
kötés; melyet az anyja esádrorné
Eleonora - kire az elhunyt esá-
dró testvére megerkerteig ar
igaz

igazgatást bírta - az említett ho
vára is aláfenőhgy és több
végrendeletileg mellé adott
perfiat tanáltára.

Igy nyomta a' bérekötés az
események sürsége a' szabed
eggyarledés és onkéntesség tör=
vényes bélyegét, mert ebben
perszint a' Szathmori szerződés
egyedüli ~~de~~ nem esélyje=
lentősége. Utóbbai tartomán
erért Jozsef ^{nek} legtöbb elisme=
réssel, hisz a' Spanyol örökö=
sodési háborúban több bajt
örökölt, mint előre látható
vott. Svágon a' nem solara
békövetterett Ostrál örökösö=
de'si viszonyoknál nem az
uralkadó hármal használt
é' legtöbbet, hogy a' belviszo=
nyal némüleg rendezettebb
állapotban volt, mint minö=
ket különösen egy ország
belsejében csupán határiggyö=
relmet, s erre alapított ön=
kenyü interledéséb mega=
lapítani kéjeseb.

A bérekötés Rikotina 3 hetet
határoz, mely idő alatt, ha kegye=
lemert folyamodni, s várait átadja,
erék kivételével, javait maga és gyer=
mei

melei számára iszra nyeri. ^a Hü-
ségi esküt személyesen vagy mag
bírója által későbbis tehető; min-
tön gyermekeit iszra kájai stöl-
te függend, hogy Magyar vagy de-
nyelhorba legyen. Használó borsá-
nokban részesültek ^{lettak} Pékotri
minden posthívci, legyenek bá-
jelenleg az ö közeleiben, bá egye-
bütt, ha 3 het alatt hü ségi es-
küt tesznek. E kégyelmi felbe-
telek alá esnek azok is, kik ré-
gebben nehezebb feltételek alatt
hódoltak, és bá misely királyi
hatalamba jutottak azon világot
ki kötelessel, hogy javaikra mér-
ve a kínosakkal kötött régiebb
szereződés magok erejében
hagyatnak; de ha kinttől által
elvétt és né tin másval adama-
nyozott javai, régiebb birtokassai-
nak a közeleiben tett javítások
megterítése mellett iszra borsáta-
dok. A nemesség és családok a feyy-
verhordorásban gátoltatni nem fog-
nak, csak azokat mások szerelmére
ne használják. A Pékotri sereg
konfintagjai szabadvalóságok
szerepent császari szolgálatot való-
hatnak, vagy hara mehetnek, hol
a vitérségem miatt szabadokká
tett paraszta, szabadsegédet meg
tarjára földes urak jogai szerelme
nélkül

nélkül. A külföldiek harajóban
utlevélet kapnak. A közevények a
büntetés teljes elengedése ~~segítt~~
nélkül előbbi erredöthet teje=
mek vízra. A forradalom alatt el=
hatalm övegyeinek és árvaingatja=
vaik a kincstár nem foglalkozik.

A tavol lévő a bozanokat
kesőbbis hasznulna fordithat=
ják. A Moldvában és Olíoriában
vándoroltaknak táborok Steinvil=
le adhat közzelmet. Birt kivata=
labert ki ki fogamashat, s
Pálfi ar ity kérelmet támogatni
fogja. A Gábor künök és Klapúr
szabadalmakat megtartják.

A jelen fegyverkünet alatt o=
korok káros meg terítettnek.

A zür és for kritikoly, mely
a vallás szabadságról és ország po=
gairól szól, egy hangzik.

A vallásos dolgokban ar ország
törvényeit megtartják, s ar dke=
bad gyakorlatát ugyan aron törvények
szabályok és törvény kritikol értel=
mében ar öket törvényesen illető
javalmakkal együtt kéjok bírult,
senkinek utyat anem kárván, hogy
seclincire nére elottu. N. ar anya
császárnek a királyi felség vagy ar
ország gyüleés elott panaszt ne
emelhesen

emelhesen.

Magyarország és Erdély jogait
szabadságait és kiváltságait sért-
etlenül megtartván, semmiképp
nem engedjék meg, hogy ezen ke-
gyes bácsánat ellen: amnestiam
gratiam:) újvetélkedésre és vis-
száfordásra ok szolgáltassék, vagy
bár kincsis magy tehetetéseire
vagy ingerlésére mód enged-
tessék. E'vül több részeis hasonló
magány bánatolmokat tárgyaz.

szabad leendő 'Követkerö
gyűlésen az ország több sérelmeit is
nem csak előterjeszténi, de azok
eránt, melyek a nemzet jól
léteire és diszere hasznosnak
találtatnak a szabad szorulatok
folytan illó türetekkel és a
törvények szerent a kiräi ke-
gyet ki kérem; hogy senki se
kötélkezé, minden ö kiräi
felsége említett Erdély és Ma-
gyarország törvényeinek megtar-
tására és a hivatalokban kon-
fiat ^{mal} allammarása által az egész
koresztény világnak be kíván-
nya bizonyítani, melyek ugyan-
gyashon mind Erdély eránti
szeretetében semmi kívánni
valót

valót
öis n
birid,
delya
gait
era
nem
no
lése
Pá
ben
tele
öfel
nyg
me
hor
jog
sag
Kü
tel
me
jöv
fel
sel
sam
ma
fog

valót nem hagy fann: valamint
öis mindene el feletti okajta és
bírá, hogy Magyarország és Er-
délynek nemzeti megor jo-
gaira támaszkodván a király
eránti hűségben bár mely
nemzetnek engedni nem fog-
ná. E bírály többi része ismét-
léselet fogtal magában leginkább
Pátozira nerve.

A bérekötéshez csatolt eskü-
ben a hűségre tétel, hittel kö-
teleris magukat, hogy miután
őfelsége börséjes kegyelméből
egy javainak mint életösnek
meg kegyelmerott, s Magyar-
honnak valamint Erdélynek
jogait törvényeit és szabad-
ságait közjogi és világi nem
külömben mint vallásostin-
telben maga és utódai által
megtartatni igéste, az illetős
jövendőben utolsó lehelleltőig ő
felsége és utódainak hűséje-
seket követ, és a tartaro hűségellen
sem egyenesen sem követve sem
maga sem máséttal vetni nem
fogná.

A bérekötés

A béke-kötést az uralkodás re-
széről és Pálfi János és dokus
Károly; a megerősítő csetelményt
az anyakirályné Eleonora Mag-
dalena irtó alá. A béke-kötés-
latt a harajjal körül Magyar-
honból H. Erdélyből & követ
nevet találtak. Az első köit
vottak Károlyi Sándor, Perényi
Miklós, Révai Páspál és Imre,
Vay László. Az Erdélyi köit Pá-
csai Mihály és Ábrahám, és Tokli
Mihály, Josika István, Vas Daniel,
Rádei István, Daniel Josef. Erd-
után követkötél az Erdélyben
Moldvában és Olávszágban
maradtak követe, a Magyarországi
és az Erdélyi részek követei,
valamint az Erdélyi határárság
kegyelvény, és eret köit L. B. Halls
Gábor Josika Daniel és Gyulai Ist-
ván, Kun István Rau Andráis
és még mások ötvésen & ve-
gül a taxás hegyes és st. k. váro-
sok részeről a nagy Bányai kis
biro és felső Bányai biro.

Rátori helyhazete lehetőleg
levegő volt. Önem annyira ma-
gát totta az események élére, mint
neve, családja muttja, kiállott
szenevészei, és a kedves kövül-
mények emelték oda. Majd 10
évig

avig sikerült neki Europa egy-
 gyik leghatalmasb uralkodá-
 sanak állani ellent. Erőtellett
 a föld első hatalmaival állott
 össze kötöttségben; Kéthet utasi-
 totta vissza Lengyel horner több
 koronás föl álltal ~~afelől~~ kere-
 sett királyi székét; magyar hon
 többsége kerek köré tévén le sorst, a
 Erdély elfegyedelméi szélbe ütlette,
 mely nem raj világ fontoságu
 eseményeknél meropelt. Majd
 so porradalmi év bőven ~~afel-~~
 séges volt volna egy kevésbé fo-
 gelony szivbenis a magyar vagyas
 is hindság érrelmett költeni fel,
 is egy teserisággal tölteni art el,
 mely a sorst esapásainak bironyos
 elfasultást tesz ellenében, is mely-
 re csupán a rendkívüli esemé-
 nyek bironak nem ingerrel.
 A bősé kötés a partúti jelenje
 is multjával egyentő lenéréssel
 szott, art egy vettes tevedésnek
 telintven. is hara a szövevény
 nem mint egy szerződés fel,
 hanem mint egy bocsanotát
 esdó jelenik meg abban, is a
 szerződés

Szerződés alapján a királyi kegyelem ténnye. A pontok között az országról és polgárol alkotmányos jogairól és szabadságairól — melyek a 10 évi vérontás fő okát tették — a legfeljebb említés történelmi, midőn másfelől a magányérdeket a legnagyobb gondal birtosítják. A Párokotui neve és állása minden jelentőségeitől megfosztva; ~~ha~~ ^{mint utas költ} ^{tagjaival ha} ~~szólo~~ ^{szólo} ~~ban~~ ^{ban} részesült; atya mint hajdani herceg említett; de az ő neve előtt ennek mellőnéssel az egy-szerü méltóságos illustris áll. Ez ellen ~~teljes kétség~~ ^{kétség} ~~szin-~~ ^{szin-} ~~doras~~ ^{doras} ~~mullasztás,~~ ^{mullasztás,} ~~sertő~~ ^{sertő} ~~hatását~~ ^{hatását} ~~étsiger~~ ^{étsiger} ~~külön~~ ^{külön} ~~a~~ ^a ~~fontosabb~~ ^{fontosabb} ~~set~~ ^{set} ~~szóly~~ ^{szóly} ~~sokképpen~~ ^{sokképpen} ~~nyommas-~~ ^{nyommas-} ~~tolajható~~ ^{tolajható} ~~körülmények~~ ^{körülmények} ~~sem~~ ^{sem} ~~vették~~ ^{vették} ~~el.~~ ^{el.} A Szerződés Párokotui illető pontjaiban nem hiányzik az ok kifejezéséből, melyek kétséget keltő a részre kijelölésen okosonát természetesen — mely, mégis a kétség támasztására igen alkalmasak voltak. Így a külömben eléj terjedelmes becsánat a hercegné-
nek!

nel aron mag jeygrejset adatimay,
ha arait polyamadid, ha varait
johittel: bona fide: kibotija,
's a' Promked Lengyelhonban
marada's aron feltetel atatt
lon meze engedve, ha magat
belisen viseli. E' jolith es be-
ke's magariseletet, ki mas, mint
ar Ostrad' uralladas itilheti vaku
meg, 's annak magitill'osben
tobb igazsagot lehet e' tolle
varni, mint mennyit Rako-
cu szemelye erant eddig ta-
musitott: 's mind er' a' 'Kerio-
de mar említett alabban
Kerlesitese - nomde a' postu-
to's tobsegene'el batov nem
megelezedese, mind aral'nal
megnyugvas'at'at' törtent?
Kis körül többen a' postutes forralom
polyasna atatt sokkal tulob-
bar vottas, mint a' hestreg;
Kis ot midon elfogadható fel-
tetel mellett a' beret ajand'as, meze-
felemleffel onr'essel vadotta's.
E' kovetkeztenseg, e' gyavosag,
er. onras, e' hutlenseg tulajdon.
parthivei

66

párhuzai részről a portfóió
nyommasztó érintetene
kettőzentevül lezajdalmass
részt tette. Ny. körülmények
ellenében a meghajlását
az ön megaláztatását a lezárás
Könnyű remény sugaris bír-
tatott, a lezáró inszert ~~be-~~ be-
vétel volt.

Párhuzai folytatásán vonatadott
a "Szathmari" bekezdéshez járulni,
remény horgonyát előbb Peter csás-
ba vetette, kinek szemébe aránti
hajlamát más régebben tapasztal-
tálván azt vészté hogy a háború konyo-
dalmaikhoz is nyugtalan tevékeny-
ségében esztől vészté fel. Aron
ve szék, melybe a császárt Hippolyt
Futurában a Prutti mellett a "Soro-
kötést", s mely egy háros bére
alsal hirtelhatatlant, s reménytelis
meghínsíté, anélkül, hogy a manentült
aron sajáttságos ügyességét, mely-
perent meghínsült reményében
bon, lezött mást gyárt, megtörté
volna; s így Párhuzai aron remény-
ben, hogy a "fokamatba lévő" bére.
értelmezéssel maga részére né-
mü elöngtet kettét ki, Danzigból
Frankonba hajozott, kiséretében
- mely mintegy 50 személyből áll-
tatt

latt voltak: Beresenyi Miklós, For-
 gats Simon, Esterházy Antal, Maróczy,
 Papai, Gay, Keresai, Librik, Mikos,
 Csécsi Mihály, Vajsi Adam, Miles
 Kelemen, Radalovics és Damofili
 abbisok. A szerződés a Utrecht-i
 béretől nem változta be, a 1763-
 1773; de mindemellett Péter
 Frankonban reményei teje-
 sülése helyett, csak nyomorult
 nyugdíjra talált. Parisban ma-
 radt 1774-ig, midőn Alveroni
 Madridba hívták, s onnan bi-
 zonyos megbírással Stambulba

küldötték ^{indulni, csapás, mely}
 Az asztrali utat a 'mathma-
 ri szerződés folytát alatt találtak
~~szelvény csapás, tájforralomra~~
~~névvel elvett tetra tetre kiváns-~~
~~talán tetre utat a béretől~~
 késsin; ~~acemélhető~~ leírás hogy or
 a 'Josef közbejött kelés után, ¹⁷⁷⁰ M. W. W. W. W. W.
 kedvebb felismeret alatt jö-
 het vala tetra tetre utat, hogy
 az ist vállaltan esemény az
 Európai viszonyokat rop-
 port fordulatot adott; de egy-
 felől a' fordulat gyorsabban
 es határozottabban állott elő,
 sem hogy ^{a betsi udvar} ~~annak~~ megváltat-
 hatását

a' sult ^{Magyar}
 Terintve ~~annak~~ elintelt a
 beletés elintelt, ~~annak~~
 nemely elintelt elintelt ~~annak~~
 hevír fel ~~annak~~ remilke-
 tü

átalát ~~Prési~~ ~~subor~~ nemét =
hóti való; másfelől legkifjesebb
esrelt tve fel, a' esástrani
Cabinet, bajosan ⁵² ~~let~~ való haj-
lando a' Szpanyol örökösödési
érdelknel telenest maggot
honia tat aldozni fel; ammit
pedig semmi esetre sem,
memmyia' forradalmiatat
kielegithette ~~vala~~ volna.